

Financování vodohospodářské infrastruktury v České republice

Ondřej Radoch

Bakalářská práce
2014

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav krizového řízení
akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Ondřej RADOCH
Osobní číslo: L11100
Studijní program: B3909 Procesní inženýrství
Studijní obor: Ovládání rizik
Forma studia: prezenční

Téma práce: **Financování vodohospodářské infrastruktury
v České republice.**

Zásady pro vypracování:

1. Teoretické pojednání k problematice financování kritické infrastruktury.
2. Návrh vhodné metodiky k naplnění cíle bakalářské práce.
3. Analýza financování vodohospodářské infrastruktury v České republice. Vymezení problematických oblastí.
4. Návrh opatření pro zlepšení stavu v problematických oblastech. Zhodnocení naplnění cíle a přínosu práce.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. Veřejný sektor – řízení a financování. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 485 s. ISBN 978-80-7357-936-4.

[2] REKTOŘÍK, Jaroslav a Jaroslav HLAVÁČ. Ekonomika a řízení odvětví technické infrastruktury: teoretická část, odvětvová část. 2., aktualiz. vyd., V Ekopressu 1. Praha: Ekopress, 2012, 209 s. ISBN 978-80-86929-79-8.

[3] ŠENOVSKÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Pavel ŠENOVSKÝ. Ochrana kritické infrastruktury. 1. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2007, 141 s. ISBN 978-80-7385-025-8.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. et Ing. Jiří Konečný, Ph.D.

Ústav krizového řízení

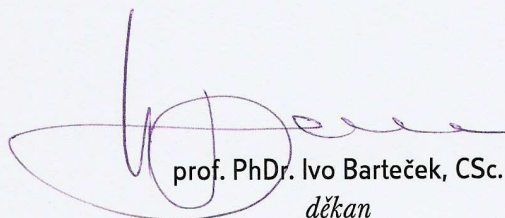
Datum zadání bakalářské práce:

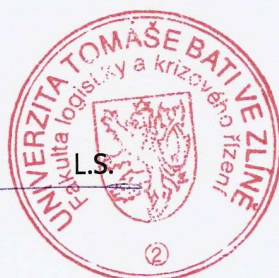
1. září 2014

Termín odevzdání bakalářské práce:

19. září 2014

V Uherském Hradišti dne 11. srpna 2014

prof. PhDr. Ivo Barteček, CSc.
děkan

doc. PhDr. Ferdinand Mazal, CSc.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

RADOCH, Ondřej: *Financování vodohospodářské infrastruktury v České republice*. [Bakalářská práce]. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta logistiky a krizového řízení; Ústav krizového řízení. Vedoucí: Ing. et Ing. Jiří Konečný, Ph.D. Stupeň odborné kvalifikace: Bakalář (Bc.) v programu: Procesní inženýrství, studijní obor: Ovládání rizik. Zlín: FLKŘ UTB, 2014. 98 s.

Bakalářská práce se zabývá financováním vodohospodářské infrastruktury. Teoretická část je zaměřena na základní pojmy spadající do infrastruktury, jaká jsou její základní dělení, ochrana a vývoj. Poté se zabývá veřejným a soukromým sektorem, vodním hospodářstvím a programy, které se podílejí na financování zmíněné infrastruktury. V praktické části je provedena analýza financování vodárenských společností, které působí ve Zlínském kraji a PEST analýza České republiky. Praktická část se pak soustřeďuje na projekty vodohospodářské infrastruktury ve Zlínském kraji a určením jejich nákladů. V konečné fázi se práce dotýká otázky problematických oblastí a návrhem pro zlepšení jejich opatření.

Klíčová slova: infrastruktura, operační program, vodné a stočné, PEST analýza

ABSTRACT

RADOCH, Ondřej. *Water Infrastructure Financing in the Czech Republic*. [Bachelor thesis]. Thomas Bata University in Zlín. Faculty of Logistics and Crisis Management; Institute of crisis management. Leader: Ing. et Ing. Jiří Konečný, Ph.D. Level of professional qualification: Bachelor (Bc.) in the program: Process Engineering, Department study: Risk Control. Zlín: FLCM UTB, 2014. 98 s.

The bachelor thesis deals the financing of water infrastructure. The theoretical part is focused on basic concepts within the infrastructure, what are the basic division, protection and development. After that deals with the public and private sector, water management and programs that contribute to the financing of that infrastructure. In the practical part is an analysis of financing of water supply companies, that operate in the Zlín Region and PEST analysis of the Czech Republic. The practical part is focused on water infrastructure projects in the Zlín Region and determining their costs. In the final stage, the work addresses the question of problem areas and suggestions to improve their measures.

Keywords: infrastructure, operating program, water and sewerage, PEST analysis

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu bakalářské práce panu Ing. et Ing. Jiřímu Konečnému, Ph.D. za cenné rady a připomínky, které mi byly poskytnuty při zpracování mé bakalářské práce.

Poděkování si zaslouží i mí blízcí za podporu a trpělivost při vypracování této práce.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 INFRASTRUKTURA	12
1.1 DĚLENÍ INFRASTRUKTURY	12
1.2 OCHRANA KRITICKÉ INFRASTRUKTURY	13
1.3 VÝVOJ KRITICKÉ INFRASTRUKTURY V ČESKÉ REPUBLICE	15
1.4 MOŽNÝ ZPŮSOB FINANCOVÁNÍ	17
1.5 PRÁVNÍ PŘEDPISY V RÁMCI KRITICKÉ INFRASTRUKTURY	18
1.5.1 Česká republika	18
1.5.2 Slovensko	19
2 VAZBA MEZI VEŘEJNÝM A SOUKROMÝM SEKTOREM	21
3 VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ	24
3.1 OBOR VODNÍCH TOKŮ.....	24
3.2 OBOR VODOVODŮ A KANALIZACÍ	25
3.2.1 Provozní modely vodárenství.....	26
3.2.1.1 Oddílný model	26
3.2.1.2 Smíšený model.....	26
3.2.1.3 Vlastnický model	27
3.2.1.4 Model samostatného provozování	27
3.2.2 Legislativa České republiky	27
3.2.2.1 Vodní zákon	27
3.2.2.2 Zákon o vodovodech a kanalizacích	28
3.3 POPLATKY VE VODNÍM HOSPODÁŘSTVÍ	28
3.3.1 Cena vody po roce 1989	30
3.3.2 Cena za vodné a stočné	31
4 PROGRAMY NA PODPORU VODOHOSPODÁŘSKÉ INFRASTRUKTURY	33
4.1 MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ.....	33
4.1.1 Programy 329 030, 329 040	33
4.1.2 Program 129 180	39
4.1.3 Program 129 140	40
4.1.4 Program 129 250	41
4.2 MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	44
5 ANALÝZA MARKETINGOVÉHO PROSTŘEDÍ	51
5.1 MARKETING	51
5.2 PEST ANALÝZA.....	51
II PRAKTICKÁ ČÁST	53
6 VODOVODY A KANALIZACE ZLÍNSKÉHO KRAJE	54

6.1	ZLÍNSKÝ KRAJ	54
6.1.1	Charakteristika kraje	54
6.1.2	Vodovodní a kanalizační infrastruktura	54
6.2	VODÁRENSKÉ SPOLEČNOSTI ZLÍNSKÉHO KRAJE.....	55
6.2.1	Vodovody a kanalizace Vsetín, a.s.....	56
6.2.2	Vodovody a kanalizace Kroměříž, a.s.....	60
6.2.3	Moravská vodárenská, a.s.	64
6.2.4	Slovácké vodárny a kanalizace, a.s.	67
7	PROJEKTY ZLÍNSKÉHO KRAJE.....	74
7.1	OBLAST PODPORY 1.1 – SNÍŽENÍ ZNEČIŠTĚNÍ VOD:.....	74
7.2	OBLAST PODPORY 1.2 – ZLEPŠENÍ JAKOSTI PITNÉ VODY:	75
7.3	OBLAST PODPORY 1.3 – OMEZOVÁNÍ RIZIKA POVODNÍ:	75
7.4	CELÝ ZLÍNSKÝ KRAJ:.....	75
8	ANALÝZA MAKROPROSTŘEDÍ	78
8.1	PEST ANALÝZA.....	78
8.2	SHRnutí PEST ANALÝZY.....	81
9	VYMEZENÍ PROBLEMATICKÝCH OBLASTÍ.....	83
10	NÁVRH OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ STAVU PROBLEMATICKÝCH OBLASTÍ	85
	ZÁVĚR	86
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	88
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	93
	SEZNAM OBRÁZKŮ	94
	SEZNAM TABULEK.....	95
	SEZNAM PŘÍLOH.....	96

ÚVOD

Tématem bakalářské práce je financování vodohospodářského odvětví v rámci kritické infrastruktury České republiky. S rozvojem lidské civilizace rostou i požadavky na potřeby naší společnosti, které jsou nutné pro přežití a zachování lidské rasy. Kritická infrastruktura ve své podstatě představuje balík těchto požadavků, jako jsou například voda, teplo a potraviny ale i jiné služby, které ovlivňují celkovou společnost. Bez těchto důležitých prvků se nedá v dnešní společnosti prosadit, a proto vznikly a vytvářejí se takové firmy a podniky, které se starají o dodávku námi požadovaných služeb a souvisejících produktů. Pro správný chod státu, společnosti má zásadní vliv správné fungování kritické infrastruktury, kterou definujeme jako výrobní či nevýrobní systémy nebo služby. Pokud by byly tyto systémy a služby poškozeny narušily by bezpečnost státu či zásobování životně důležitých potřeb obyvatelstva.

Každé odvětví, každý prvek kritické infrastruktury má jiného vlastníka, ať už se jedná o státní podniky, kdy stát dohlíží nad jejím správným hospodařením anebo podniky, které mají majitele kritických prvků. Přičemž tento vlastník potažmo majitel podniká za hlavním účelem obchodníka a tím je dosažení co největšího zisku a prosazení svého podniku na trhu zboží a služeb. Proto vyvstává otázka, jak jsou vlastně tato odvětví a prvky financovány? Jak jsem zmínil je velký rozdíl mezi tím, když jsou podniky závislé na státu anebo na tom kolik toho prodají, aby se mohli tzv. uživit ze svých příjmů.

V bakalářské práci jsem se věnoval odvětví vodního hospodářství a jeho financování. Přičemž je nutné rozlišovat dva pojmy a to obor vodovodů a kanalizací a obor vodních toků. Obor vodních toků zahrnuje jednotlivá povodí, jež mají zkratku s. p., tedy státní podnik a je závislý na prostředcích státu. Naopak obor vodovodů a kanalizací je ve své podstatě někým vlastněn, tím někým není myšleno státem, ale jednotlivými sektory (sukromými nebo veřejnými), které dávají do podnikání své prostředky.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě hlavní části a to na část teoretickou, ve které popisují hlavní pojmy, rozdíl v právních normách mezi Českou republikou a Slovenskem a vztahem mezi veřejným a sukromým sektorem. A poté jsem podstatnou část věnoval problematice financování vodního hospodářství pomocí jednotlivých programů.

Ve druhé části, tedy v části praktické jsem provedl analýzu vodárenských společností Zlínského kraje a PEST analýzu v návaznosti na celou naši republiku. V další kapitole

le jsem se zaměřil na projekty, které jsou v tomto kraji realizovány nebo se budou v blízké době realizovat prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí. Nakonec jsem se vymezil problematické oblasti a zpracoval návrh jejich opatření.

Cílem bakalářské práce bylo analyzovat dostupnými prostředky vodohospodářské odvětví kritické infrastruktury a popsat jak je toto odvětví financováno. Pro splnění těchto požadavků jsem si stanovil dílčí cíle a popsal jsem analýzu financování vodního hospodářství, těmi možnostmi, které jsou k dispozici.

I. TEORETICKÁ ČÁST

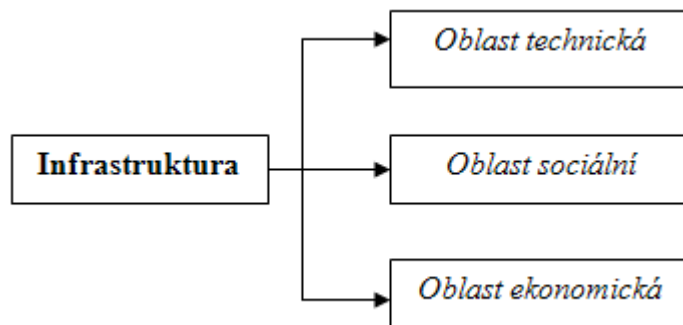
1 INFRASTRUKTURA

Infrastrukturou se rozumí soubor předpokladů a podmínek, které mají za úkol zabezpečit to, aby fungovala a rozvíjela se ekonomika státu. Definice pojmu infrastruktura je velmi složitá, například autor Rektořík ji ve své knize popisuje jako „*společenský režijní kapitál*“, který zahrnuje investice nezbytné pro další ekonomický vývoj. Jelikož jsou tyto investice z větší části nedělitelné nelze je bez účasti veřejných prostředků účinně realizovat, pokud nejsou alespoň pod veřejnou kontrolou. Infrastruktura si vyžaduje pro svůj chod kontrolu, ať už samosprávnými nebo správními orgány, které patří do velké části veřejného sektoru. [1]

Pojem infrastruktura vychází z francouzského slova *infra-structure*, což znamená v obecném smyslu to, co je skryto *tzv. pod stavbami*. Jde o strukturu, která je dána množinou a je navíc propojena strukturálními prvky, jež ji udržují pohromadě. Infrastrukturou lze tedy chápat soustavu systémů, které poskytují služby všech níže uvedených oblastí.

1.1 Dělení infrastruktury

Lze ji dělit na tři základní oblasti:

Obr. 1 Základní dělení infrastruktury [Zdroj: vlastní]

Zmíněné oblasti patří do těchto odvětví, do:

- *oblasti technické* patří nejrůznější druhy dopravy, energetika, odvětví spadající do oblasti vodního hospodářství, ale i informační či telekomunikační aktivity, aj., jsou to systémy, které zabezpečují přenos zpráv, pitné vody, energií, osob a materiálů, na kratší či delší vzdálenosti,

- *oblasti sociální* lze řadit taková odvětví, která jsou nezbytná pro člověka a jeho následný rozvoj, jde například o služby poskytované ve zdravotnictví, v kultuře nebo ve školství, mimo jiné sem patří bydlení a mnoho dalšího co je spojováno s lidmi,

- *oblasti ekonomické* patří takové služby, jež jsou tvořeny finančními prostředky, lze sem řadit síť bankovních a finančních služeb, které jsou poskytované široké veřejnosti.

Jelikož dochází k proplétání těchto oblastí, můžeme ještě hovořit o infrastruktuře veřejné, která je v České republice (dále jen „ČR“) dána *Zákonem o Územním plánování a stavebním řádu*. **Veřejná infrastruktura** je definována pro stavby, zařízení a pozemky do nich lze podle základního členění dále řadit pozemní komunikace, vodní cesty a dráhy, které patří do dopravní infrastruktury. Naopak vodovody a kanalizace, energetika, nebo inženýrské sítě či jiné patří do technické infrastruktury, která je velmi širokou a propletenou oblastí. Lze sem řadit i takové stavby nebo zařízení, které slouží pro výchovu nebo vzdělávání dětí, sociální a zdravotní služby sloužící pro nemocné, sloužící k vybavení občanů nebo prostory užívané ve veřejném zájmu, tzv. veřejné prostranství. [1]

1.2 Ochrana kritické infrastruktury

Ve společnosti se vyskytuje ta část infrastruktury, která je pro její další fungování a chod nezaměnitelná, takovouto infrastrukturu označujeme jako životně důležitou, tzv. *kritickou infrastrukturu*. Její narušení by mělo na společnost zásadní vliv a je základní potřebou ji chránit za nejrůznějších situací. To neznamená, že bychom ji neměli za normálních podmínek chránit, ba naopak. Typické situace, které by ohrozily její funkčnost, lze řadit do několika úrovní, úroveň běžná, za normálních stálých podmínek pro společnost to není nic nového. Další úroveň je úroveň mimořádná, vyskytuje se zpravidla zřídka a společnost by na to měla být připravena a kritická úroveň je nejvyšším stupněm pro zvládnutí, jsou to pro člověka a jeho okolí události vyskytující se jednou za desítky let. [2]

Poslední zmiňovaná úroveň se s civilizačními vlivy mění, zásadním vlivem k ostřejším přístupům lze hledat v události, která postihla Spojené státy americké v roce 2001. Vývoj na ochranu kritické infrastruktury jde neustále kupředu, každá společnost na zabezpečení dává nemalé finanční prostředky před nežádoucími vlivy ať už teroristickými útoky nebo přírodními vlivy. [2]

Kritická infrastruktura je odborníky vnímána na úrovni soukromé a veřejné. Mezi státem a vlastníky, soukromým sektorem musí být přednostně nastavena úroveň spolupráce. Stát na tuto podporu spolupráce může vynaložit finance potřebné k hierarchii společnosti, dále se může opřít o platnou legislativu a výzkum, případně o vzdělání a výchovu, tato spolupráce, která je poskytována státem platí mezi soukromým a veřejným sektorem.

Územní správa má za úkol spravovat územní celky a bedlivě sledovat situaci, která se vyskytuje v oblasti kritické infrastruktury, musí dbát o to, aby byla dosažena její odpovídající úroveň ochrany. Politika státu a její činovníci mohou mít na ochranu a přístupy k jejím cílům odlišné cíle, kupříkladu pokud by kritická situace postihla zásobování ohrožené oblasti, mohlo by se stát to, že každá z politických stran by si stála za svým prvotním rozhodnutím.

Proto, aby byla zajištěna funkce subjektů kritické infrastruktury a vazby s nimi související, je třeba zohlednit všechna rizika a hrozby, což v obecném smyslu znamená její ochranu před nežádoucími vlivy. [2]

O produkty a poskytující se služby se starají vlastníci a provozovatelé prvků kritické infrastruktury, kteří zabezpečují výrobní a nevýrobní systémy, jež označujeme jako subjekty kritické infrastruktury. Prvky, které jsou vlastněny nebo provozovány těmito subjekty, kdy mezi tyto prvky patří vybrané stavby a zařízení veřejné infrastruktury jsou známé pod pojmem objekty kritické infrastruktury.

Stát, jakožto reprezentant státu a soukromé subjekty, do nichž patří vlastníci staveb a s nimi související zařízení a dále obyvatelstvo se společně podílí na ochraně kritické infrastruktury. Stát zabezpečuje pro své občany potřeby v době, kdy se na jeho území vyskytuje nepříznivá událost, která by mohla mít vliv na svrchovanost státu a podílí se na jeho rozvoji.

Bývalá Československá socialistická republika se ochranou zabývala hlavně v důsledku zbraní hromadného ničení, které mohly mít vliv na vývoj společnosti. To vše bylo zapříčiněno rozmachem velkých mocností a tzv. Studenou válkou, která ohrožovala celý svět. Živelní pohromy a přírodní události se také postaraly o možnosti zranitelnosti na zařízeních a stavbách patřících do kritické infrastruktury. [2]

1.3 Vývoj kritické infrastruktury v České republice

Výbor pro civilní nouzové plánování (dále jen „VCNP“) byl prvním orgánem ČR, který se zabýval problematikou krizových událostí. VCNP byl usnesen vládou č. 391, o Bezpečnostní radě státu a o plánování opatření k zajištění ČR.

VCNP je stálým pracovním orgánem Bezpečnostní rady státu pro oblast civilního nouzového plánování a pro koordinaci a plánování opatření k zajištění ochrany vnitřní bezpečnosti státu. [3]

Do gesce generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru Ministerstva vnitra patří řízení VCNP a jeho zaměstnanci zastupují ČR v Hlavním výboru pro civilní nouzové plánování v rámci NATO. [4]

Hlavním úkolem pro civilní nouzové plánování v NATO je zajistit základní bezpečnostní potřeby Aliance, které zahrnují civilní zabezpečení vojenských operací a operací na reakci řešení krizové situace. Dále se zabývá tím, jak jsou podporovány národní orgány v civilních nouzových situacích a ochranou civilního obyvatelstva. Velmi důležitou roli v tom jak řídit eventuálně použitelné civilní prostředky a zařízení a udržet podmínky normálního bytí za krizové situace je hlavní působností civilního nouzového plánování. [5]

V roce 2003 byly stanoveny základní funkce státu za situace, která by mohla ohrozit státní bezpečnost, bezpečnost občanů státu, jejich majetku a také to jaký by měla tato situace dopad na zdravý vývoj životního prostředí. O stanovení těchto funkcí se postaralo na základě usnesení Bezpečnostní rady státu, Ministerstvo vnitra – generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR s dalšími orgány, jako jsou například ústřední správní úřady. [6]

Na schůzi VCNP byla koncem roku 2002 projednána „Zpráva o národní kritické infrastruktuře“, která se zabývala vymezením základních pojmů. [4]

V letech 2003 a 2004 se na schůzích VCNP řešilo rozdělení kritické infrastruktury a řešila se pověření k výkonu činnosti. [4]

Na legislativu platnou z roku 2000 byla pro pochopení ochrany obyvatelstva projednána vládou ČR dokumentace, usnesením č. 417 z roku 2002 a posléze bylo toto usnesení aktualizováno usnesením vlády č. 21 z roku 2005. Jednalo se o základní dokument ochrany obyvatelstva té doby a zněl „Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2006

s výhledem do roku 2015“, kdy se ochranou obyvatelstva rozumí zmírnění nebo minimalizování událostí, které by mohli mít za následek lidské životy a hmotné škody na majetku. Lze ji chápat jako posloupnost postupů a činností, včetně příslušných orgánů, které se starají o minimalizaci škod. [7]

V ČR se o rozvíjení kritické infrastruktury postaraly tyto základní dokumenty:

- *usnesení Bezpečnostní rady státu č. 204/2001* – obsahuje informace ke zpracování definice a stanovuje rozsah základních funkcí státu za krizové situace,

- *usnesení VCNP č. 152/2002* – obsahuje informace a postupy základních funkcí státu za krizové situace,

- *usnesení VCNP č. 153/2002* – byla ustanovena Zpráva o národní kritické infrastruktuře a ustanovení VCNP, k tomu jak řešit problematiku zachování základních funkcí státu a kritické infrastruktury,

- *usnesení VCNP č. 179/2003* – definuje seznamy subjektů kritické infrastruktury na národní, regionální a místní úrovni, (aktualizováno usnesením VCNP č. 190/2004),

- *usnesení VCNP č. 222/2006* – obsahuje Zprávu o stavu řešení problematiky kritické infrastruktury (popisuje se stav kroků zahraničí s ČR),

- *usnesení VCNP č. 244/2007* – definuje Zprávu o řešení problematiky kritické infrastruktury (obsahuje úpravy, přehled oblastí kritické infrastruktury v ČR a zkoumá její podoblasti),

- *usnesení Bezpečnostní rady státu č. 30/2007* – obsahuje Zprávu, která řeší problematiku kritické infrastruktury. [8]

Se vstupem ČR do Evropské unie (dále jen „EU“), stalo se tak v roce 2004 konkrétněji 1. 5. 2004 platí pro členské státy tzv. *Zelená kniha o Evropském programu pro ochranu kritické infrastruktury* (zkr. EPCIP). Ustanovena byla roku 2005 se souvisejícím usnesením VCNP č. 236/2005. Předmětem usnesení byly informace ČR ke stanovisku k Zelené knize (zkr. EPCIP). [8]

Ve druhé polovině roku 2013 byla zpracována nová Koncepce ochrany obyvatelstva platná až do roku 2020 výhledově do roku 2030, která byla zpracována Ministerstvem vnitra – generálního ředitelství Hasičského sboru České republiky v souladu s ustanovením podle zákona 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých

zákonů, ve znění pozdějších předpisů. V „*Koncepci ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030*“ jsou obsaženy oblasti ochrany obyvatelstva, jako je například výchova, vzdělávání, úkoly ochrany obyvatelstva a krizové řízení. Součástí koncepce je i „*Aktualizovaný harmonogram realizace opatření ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020*“. Nově schválené koncepci předcházela Koncepce do roku 2013 výhledově až do roku 2020. [9]

1.4 Možný způsob financování

V zákonu 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, se píše, že „*finanční zabezpečení krizových opatření na běžný rozpočtový rok se provádí podle zvláštního právního předpisu*“. Tímto zvláštním předpisem se rozumí zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů a dále na tento předpis reaguje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Podobným způsobem by mohla být financována i kritická infrastruktura po legislativní úpravě krizového zákona. [10]

Za tímto účelem ministerstva a jiné správní úřady ve svých rozpočtech na tentýž rok vyčleňují objem finančních prostředků, který je potřebný k zajištění přípravy na krizovou situaci. Ministerstvo financí po kladném projednání s Ministerstvem vnitra navrhne z rozpočtové kapitoly Všeobecné pokladní správy rezervu finančních prostředků potřebných na řešení krizové situace a následné odstranění jejich následků. [10]

Kritická infrastruktura je velmi složitá oblast a proto její financování lze hledat hlavně ze zdrojů EU, která každým rokem přispívá členským státům na rozvoj odvětví kritické infrastruktury nemalé finanční prostředky. Například lze vzpomenout, že v letech 2007 až 2013 probíhal rámcový program „*Bezpečnost a ochrana svobod*“, kdy v rámci tohoto programu probíhal podprogram s názvem „*Prevence, připravenost následků teroristických útoků*“. Dalším programem, který se podílel na financování kritické infrastruktury, byl projekt „*Boj s terorismem*“. Přes dvě třetiny finančních prostředků projektu přijdou na přípravu Evropského programu na ochranu kritické infrastruktury. Jak z názvů vypovídá, tak se EU snaží teroristickým útokům předejít a podporovat ochranu kritické infrastruktury. [11]

Dalšími zdroji EU, které se na financování podílely, byly prostředky vynaložené na rozvoj tzv. transevropské dopravní sítě pod zkratkou TEN-T, která má zlepšit kvalitu a modernizaci cest. Celková investice na tyto projekty dosahuje bezmála 170 milionů Eur. Na financování bylo vybráno 51 projektů ze 24 států EU a to v roce 2010. Hlavním posláním bylo vybudovat chybějící dopravní spojení, zlepšit bezpečnost na cestách a dálnicích. EU do roku 2030 předpokládá touto investicí, že dojde k propojení dopravní sítě, tedy železniční, silniční s lodní dopravou, kdy by se mělo propojit 83 evropských významných přístavů. [11]

1.5 Právní předpisy v rámci kritické infrastruktury

1.5.1 Česká republika

V naší zemi zatím není dán zákon, který by se blíže dotýkal problematiky kritické infrastruktury. Mezi nejvýznamnější právní předpisy, které se jí alespoň z části dotýkají, jsou:

- zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů,
- zákon č. 239/2000 Sb., o Integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů,
- zákon č. 240/2000 Sb., o Krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon),
- zákon č. 241/2000 Sb., o Hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů.

Kritická infrastruktura je vymezena a upravena zákonem č. 240/2000 Sb., a nařízením Vlády ČR č. 432/2010 Sb., o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury. Krizový zákon ve své podstatě definuje pojem kritická infrastruktura, prvek a co je subjektem kritické infrastruktury. Dále jaké jsou jejich povinnosti, nařízení vlády a potom podle průřezových nebo odvětvových kritérií stanovuje prvky kritické infrastruktury a tedy i subjekty kritické infrastruktury, které vlastní prvky kritické infrastruktury. [10]

Pokud je stanoven prvek, je určen subjekt (na základě rozhodnutí vlády – opatření obecné povahy) a ten má následující povinnosti:

- vypracovat plán krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury,

- umožnit ministerstvu nebo ústřednímu správnímu úřadu kontrolu,
- oznamovat výše uvedeným institucím jakoukoliv změnu, která může mít vliv na chod subjektu. [10]

Nařízením vlády č. 432/2010 Sb., byly stanoveny průřezové a odvětvové kritéria pro určení prvku kritické infrastruktury a to v odvětvích:

- *energetika,*
- *vodní hospodářství,*
- *potravinářství a zemědělství,*
- *zdravotnictví,*
- *doprava,*
- *komunikační a informační systémy,*
- *finanční trh a měna,*
- *nouzové služby,*
- *veřejná správa.* [12]

Usnesení vlády č. 934/2011 je dokument, který se věnuje problematice, v tomto usnesení je určen seznam prvků kritické infrastruktury, jejichž provozovatelem (subjektem kritické infrastruktury) je organizační složka státu. [13]

1.5.2 Slovensko

Kritická infrastruktura Slovenské republiky je definována jako: „*ta část národní infrastruktury (mezi ní patří vybrané organizace a instituce, objekty, soustavy, zařízení a služby a systémy), jejíž zničení nebo nefunkčnost v důsledku působení rizikového faktoru způsobí ohrožení nebo narušení politického a hospodářského chodu státu nebo ohrožení života a zdraví obyvatelstva.*“

Slovenská republika vydala následující právní normy, které se zabývají problémem ochrany kritické infrastruktury:

- „*Vyhláška Ministerstva obrany Slovenské republiky č. 353/2004 Sb.*“, kterou jsou stanovena kritéria pro zařazení objektů obranné infrastruktury do kategorie objektů podle zvláštní důležitosti a do kategorie pro jiné důležité objekty,

- „*Koncepce kritické infrastruktury Slovenské republiky*“ byla přijata v roce 2006 a stanovuje základní pole řešení problematiky kritické infrastruktury. Hlavním úkolem koncepce je stanovení základních pojmů, vymezení sektorů národní infrastruktury, kdy se podle stanovených kritérií dále určují odvětví, které budou spadat do kritické infrastruktury. Potom jsou stanoveny konkrétní způsoby obrany a ochrany jednotlivých prvků této infrastruktury, ale neuvádí se struktura financování těchto prvků a odkazuje se na další dokument respektive zákon vydaný vládou Slovenské republiky,

- další právní normou na území našich sousedů je dokument „*Národní program pro ochranu kritické infrastruktury Slovenské republiky*“, jenž byl vydán v roce 2007. Hlavním úkolem tohoto programu je zjištění a zhodnocení nynějšího stavu kritické infrastruktury, kdy se posléze stanovují kroky pro jeho vylepšení a zkvalitnění. Každý ze států EU má svůj program, který se věnuje ochraně kritických částí výrobních a nevýrobních sfér státu. O finančním zabezpečení kritické infrastruktury tato norma ještě nepojednává, ale odvolává se na následující právní normu, která by měla řešit problematiku financování a přerozdělení prostředků na ochranu a obranu. Jako i u nás tak i na Slovensku je mnoho odvětví a pododvětví vlastněno soukromým sektorem. [11]

Zákon, jenž se zabývá kritickou infrastrukturou je *zákon č. 45/2011 Sb., o kritické infrastruktuře*, definuje základní povinnosti a odpovědnosti provozovatele prvku kritické infrastruktury a sleduje porušení pravidel ochrany. Určuje, jak se postupuje při výběru prvku, při jeho zařazení do sektoru, anebo jak jej lze z tohoto sektoru vyloučit. Zákon stanovuje působnost orgánů státní správy v oblasti kritické infrastruktury. [11]

V rámci zákona č. 45/2011 Sb., o kritické infrastruktuře vyplývá i financování, které je tímto zákonem dané a uvádí v § 9, odstavci 4, že: „*provozovatel, který je vlastníkem prvku kritické infrastruktury má nárok na finanční příspěvek na plnění povinností spojených s prováděním bezpečnostních opatření na ochranu prvku podle bezpečnostního plánu, a to vůči ústřednímu orgánu na úseku kritické infrastruktury, do sektoru kterému patří provozovatel, který mu ústřední orgán určí a tato povinnost mu nevyplývá z jiného všeobecně závazného právního předpisu. Pravidla poskytnutí finančního příspěvku budou určeny zvláštním předpisem, který vydá příslušný ústřední orgán*“. [11]

2 VAZBA MEZI VEŘEJNÝM A SOUKROMÝM SEKTOREM

Trh zboží a služeb je velmi rozmanitý, cílem každého prodávajícího na obchodním trhu je to, aby za minimálních nákladů, které vloží do výroby dosáhnul co největšího zisku (maximalizace zisku). Kupující se snaží za co nejnižší cenu koupit takové zboží, které odpovídá kvalitě, aby ušetřil a následné úspory vložil do jiného budoucího produktu. Největším problémem na trhu je rivalita, každý výrobce se snaží vyrábět za co nejnižší cenu a produkovat výrobek spotřebiteli. Vyskytuje se zde hlavní problém boj o zákazníka, který si vyrobený produkt koupí. Spotřebitel si může, pokud je trh široký vybírat takové produkty, které si může dovolit. Pokud není výrobce na trhu úspěšný musí si vytyčit nový cíl a inovovat dosud vyráběné produkty. Mnoho výrobců svou snahu vzdá a musí své podnikání ukončit, protože by dávali peníze do ztrátového podniku. [14]

Vzájemné působení obou sektorů, veřejného a soukromého je charakteristické svou vzájemnou vazbou, kdy se oba sektory vyskytují ve smíšené ekonomice a jsou závislé samy na sobě. V důsledku selhání trhu dochází k vytvoření sektoru veřejného, který je netržní a je charakteristický tím, že je neziskový. Sektor soukromý, jenž je v podstatné míře v rukou podniků je založený na efektivnosti svých zdrojů, především dosazováním co nejvyšších zisků a výhodných pozic na trhu. Pokud by naopak došlo k selhání soukromého sektoru na scénu se dostává veřejný sektor, mezi těmito sektory panuje symbióza a rivalita.

Veřejný sektor je financován z finančních prostředků, které se vyskytují v rozpočtové soustavě, přesněji v soustavě veřejných rozpočtů. Tento sektor je podstatným úsekem národního hospodářství, který zabezpečuje obyvatelstvu veřejné statky na neziskovém principu a dohlíží na něj státní správa a samospráva a podléhá veřejné kontrole.

V literatuře, která se zabývá veřejným sektorem zjistíme, že je založen na třech základních funkcích. Na funkci ekonomické, sociální a politické. Dále má zásadní vliv na vytváření pracovních pozic a na tom, jaká bude celková míra zaměstnanosti. [14]

Mezi oběma sektory může vzniknout spolupráce dohodou, která by oběma stranám zaručila velmi dobré obchodní podmínky. Spolupráci lze definovat tak, že oběma zúčastněným stranám dohoda vyhovuje a měla by zaručit přínos a především výhodnost. Dohodu o spolupráci lze uzavřít i na desítky let písemnou smlouvou, ale platí zde to, že soukromý sektor musí investovat velký obnos financí, aby zajistil požadované služby. Pokud se spo-

lupráce bude dobře vyvíjet může mezi oběma stranami dojít k partnerství a upřednostňování před ostatními zájemci. [14]

Z výhody spolupráce se pro veřejný sektor nabízí větší nabídka poskytovaných služeb a statků příslušnému obyvatelstvu. Dalším kladem je efektivita využití poskytovaných služeb a statků, protože soukromý sektor jakožto nabízející disponuje arsenálem znalostí a techniky, která lidem zaručí nižší náklady na pořízení požadovaných služeb. Lze říci, že u veřejného sektoru dochází k šetření financí, než tomu bylo před uzavřením spolupráce. Hlavní představitelé veřejného sektoru si volí takového výrobce, který bude po finanční stránce nejvýhodnější.

Pro soukromý sektor přináší spolupráce výhody; jednou z hlavních výhod je to, že mezi oběma stranami je uzavřena smlouva na dobu určitou, ale pokud by se to týkalo připravovaných investic je doba spolupráce stanovena i na desítky let dopředu. Pro podnik to přináší příjmy, protože si je jistý, že si poskytované služby někdo dopředu pronajme na určitou dobu a ví, že za tuto službu dostane zapláceno. Po uzavření smlouvy vyplývá to, že nikdo ze zúčastněných stran nemůže poskytovat služby jiným subjektům. Pokud společnost podniká na otevřeném trhu otevírá se jí příležitost a možnost větších finančních příjmů než kdyby podnikala na omezeném podnikatelském území, čím větší pracovní pozice tím je pro podnik lépe se na tomto trhu prosadit. Z uzavřené smlouvy jsou podniku garantovány zisky, které jsou stvrzeny podpisem. Pro podnikající společnost na území obce to znamená příjmy a jiné příležitosti, které ji mohou pomoci, naopak pro přijímajícího například pro obec to přináší nové služby, za které ale platí. Posledním problémem mezi veřejným a soukromým sektorem je společné sdílení rizika, pokud by se zvedla inflace, úroková míra bude to mít pro oba sektory nemilé finanční investice navíc. [14]

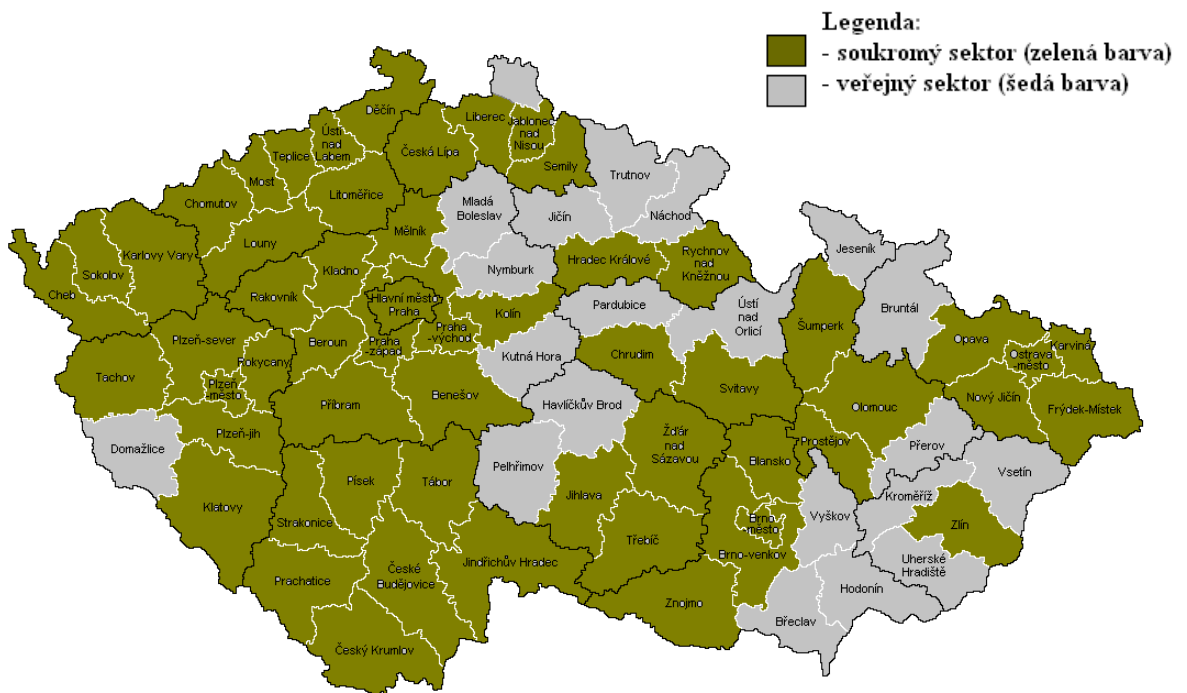
Provozovatelé vodárenské infrastruktury

V České republice působí několik velkých firem, které se starají o distribuci pitné vody. Následující obrázky ukazují kde, kdo a v které části ČR jednotlivé společnosti působí. Mezi těmito společnostmi vzniká rozdíl v tom, kdo tuto infrastrukturu vlastní a kdo ji provozuje. Pro ČR se typické provozování této infrastruktury pomocí soukromého sektoru, který působí na většinovém území našeho státu. Například ve Zlínském kraji působí jedna velká firma a to Veolia Voda s. a., která se stará o zásobování pitné vody na území Zlínska.

Na zbylém území kraje působí vodárenské společnosti, které jsou vlastněny městy nebo obcemi a provoz zajišťují jednotlivé společnos

Obr. 2 Provozovatelé vodárenských služeb v jednotlivých regionech ČR [Zdroj: upraveno podle 34]

Obr. 3 Provozovatelé vodárenských služeb podle soukromého a veřejného sektoru [Zdroj: upraveno podle 34]

3 VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

Vodní hospodářství je specifické odvětví technické infrastruktury, které se řadí do tzv. národohospodářského odvětví a dále se dělí na dva základní obory:

- *obor vodních toků a*
- *obor vodovodů a kanalizací.*

Oba obory je nutno dělit z pohledu ekonomického a z pohledu řízení, protože jsou financovány a řízeny jinými správními úřady a je nutné je od sebe odlišovat. [1]

3.1 Obor vodních toků

Obor vodních toků má na starosti správu, provoz a s tím související rozvoj hydrologické sítě. Má pod sebou zahrnutý vodní toky a to včetně jejich úprav, dále se zabývá objekty a útvary které jsou na těchto vodních tocích. Mezi objekty a útvary zejména patří přehrad, jezy, vodní nádrže a jiné vodní díla, která souvisejí s využitím povrchové vody. Přičemž zkoumá, jak se reguluje jejich odtok a i to jaká je příprava nebo ochrana před možnými povodněmi, které se mohou na těchto dílech vyskytnout. Důležitým aspektem jsou i odběry povrchových vod, které jsou dále využívány pro potřeby vodárenství, průmyslu a zemědělství.

V České republice se obor vodních toků člení do pěti základních skupin podle povodí, ty jsou ve vlastnictví státu a hospodaří s nimi, patří sem:

- *Povodí Labe,*
- *Povodí Vltavy,*
- *Povodí Ohře,*
- *Povodí Moravy,*
- *Povodí Odry.*

Celková pořizovací hodnota těchto povodí se v roce 2012 dostala na hodnotu přes 50,41 mld. Kč (všechna Povodí a majetek Zemědělské vodohospodářské správy (dále jen „ZVHS“) a Lesů ČR, s. p.). Oproti roku 2011 se hodnota majetku zvedla o 0,29 mld. Kč. Všechna Povodí jsou v plném vlastnictví státu, který dohlíží nad jejich hospodařením a patří do skupiny společností, jež se označují jako státní podnik. [1] [15]

Délka významných vodních toků v ČR je 16 269,0 km, Povodí a Lesy České republiky zajišťují správu přibližně v 94 % délky vodních toků a o zbylá procenta se dělí Ministerstvo obrany, Správa národních parků a ostatní fyzické a právnické osoby. [15]

Hodnota majetku, který je spravován Povodími se dohromady pohybuje kolem hranice 45 mld. Kč, zbylých téměř 5,5 mld. Kč tvoří majetek ZVHS a Lesů České republiky, s. p..

Hlavními toky ČR jsou Labe (o délce 370 km), Vltava (433 km), obě řeky se nacházejí v Čechách a dalšími velkými toky jsou řeka Morava (o délce 272 km), Dyje (306 km) na Moravě a na severní Moravě jsou významnými toky řeky Odry (o délce 135 km) a Opava (131 km). [15]

Na správě vodních toků se podílejí ještě další organizace, jako jsou Lesy ČR, s. p. a obce a dříve to byla ZVHS. U státních podniků hospodařících s vodními toky představují hlavní příjmy z plateb k úhradě správy vodních toků a správy povodí, které tvoří 68 % celkového příjmu. Platby hradí odběratelé vody z vodních toků státním podnikům. Dalším významným příjmem je dotace ze státního rozpočtu o objemu 9 %, která je určena na ochranu proti povodním a výroba elektrické energie tvoří téměř 12 %. Zbylých 11 % je tvořeno příjmy za využívání vzdouvacích zařízení, ostatní provozní dotace a ostatní příjmy. [1] [15]

3.2 Obor vodovodů a kanalizací

Obor vodovodů a kanalizací (dále jen „OVaK“) má na starosti zásobování obyvatelstva ČR pitnou vodou, odváděním odpadních vod a jejich čištění. Výhradně slouží domácnostem a uživatelům, kteří představují různé služby, například v průmyslu. OVaK zajišťuje takové podmínky pro životní prostředí, aby bylo k němu co nejšetrnější. Dále se tento obor zabývá kromě zásobování pitné vody, sítí s kanalizacemi a čistírnami odpadních vod, budováním a provozováním úpraven vod a jímacích objektů, které jsou na vodních zdrojích. [1]

Tab. 1 Počet vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací [Zdroj: upraveno podle 16]

Ukazatel	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Index 2012/11
Vlastníci	4 453	4 554	4 828	5 139	5 521	5 728	1,04
Provozovatelé	2 071	2 079	2 130	2 222	2 334	2 389	1,02
<i>Celkem</i>	6 524	6 633	6 958	7 361	7 855	8 117	1,03

3.2.1 Provozní modely vodárenství

V ČR jsou známy 4 základní modely vodárenství. Naše vodní hospodářství, konkrétněji vodovody a kanalizace si prošly velmi složitým obdobím o tom, kdo bude tuto infrastrukturu vlastnit. Dnes jsou ve většině případů vlastníky těchto služeb obce a města, která vlastní akcie společností. Provoz je na vlastníkově nebo provozovateli vodárenské služby a to vše je dáno na základě podepsané platné smlouvy, která je většinou uzavírána na delší časové období.

Provozovatel musí vlastníkově platit nájemné za užívání a používání infrastruktury, dále je na provozovateli nutnost vybírat vodné a stočné, o jehož cenách rozhoduje a schvaluje vlastník. Výnosy z vodného a stočného jsou základním a hlavním příjmem provozovatele, poskytnuté výnosy vynakládá na provozní náklady a tvoří z nich zisk. [17]

3.2.1.1 Oddílný model

Tento model je v ČR zastoupen nejvíce a představuje asi 67 % trhu. V oddílném modelu provozování je mezi vlastníkem infrastruktury (představuje veřejný sektor) a provozovatelem (soukromý sektor) uzavírána dlouhodobá smlouva, pravomoc obou stran je dána touto smlouvou.

3.2.1.2 Smíšený model

Jde o druhý nejpoužívanější model, který se uplatňuje v infrastruktuře týkající se vody. Na trhu se vyskytuje v 18 % případů a hlavní podstata je v tom, že infrastruktura je ve vlastnictví a ve využívání jednoho subjektu. Soukromý sektor se může podílet na rozhodovacích právech.

3.2.1.3 Vlastnický model

Trh je tímto modelem pokryt ve 2 % případů, což je velmi malé množství. Klíčovým faktorem tohoto modelu je veřejný sektor, který představuje vlastníka infrastruktury provozní společnosti, jenž je také jejím jediným majitelem.

3.2.1.4 Model samostatného provozování

Zanedbatelným modelem na českém trhu je model samostatného provozování, který se vyskytuje v 1 % případů. Hlavní pochopení tohoto modelu je v tom, že na základě povolení krajského úřadu, provozují tuto infrastrukturu města a obce samostatně. [17]

3.2.2 Legislativa České republiky

3.2.2.1 Vodní zákon

Hlavní právní normou, která se zabývá problematikou, jež se dotýká oblasti vod je zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů. Hlavním úkolem zákona o vodách je ochrana povrchových a podzemních vod a také jak jsou stanoveny podmínky pro šetrné užívání vodních zdrojů. Též se stará o to, aby bylo obyvatelstvo zásobeno pitnou vodou, a upravuje právní předpisy fyzických a právnických osob ve vztahu s užíváním podzemních a povrchových vod. Zákon dále definuje základní pojmy, jako jsou například povrchové vody, podzemní vody, vodní zdroj, povodí a jiné. Povrchovými vodami lze chápat takové vody, které se za běžných podmínek vyskytují na zemském povrchu, podzemními vodami pak chápeme vody, které se vyskytují pod zemským povrchem nebo ve studních. Nezapomíná se i na problematiku odpadních vod, které jsou vypouštěny do kanalizací. Vodohospodářský orgán uděluje souhlas o vypuštění těchto vod, kontroluje jaká je míra a objem znečištění. Souhlas, který je vydán tímto orgánem je vydáván na časově omezenou dobu s podmínkou, že není a nebude delší jak 10 let. [18]

Státními podniky, kterými jsou myšlena povodí řek zajišťují plánování v oblasti vod. Značná pozornost je v zákonu věnována problematice ochraně před povodněmi, kde je stanoveno jak zvládat rizika, když povodně nastanou a rozebírá se co je a k čemu slouží povodňový plán. [18]

3.2.2.2 Zákon o vodovodech a kanalizacích

Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů je hlavní právní normou, která se vztahuje nejvíce k vodárenství. Vymezuje základní vztah, který je mezi vlastníkem a provozovatelem vodárenské infrastruktury. Definuje práva a povinnosti všech, kteří se na činnosti této infrastruktury podílejí, tedy vlastníka a provozovatele vodovodu. Zákon se nezabývá jen pitnou vodou, ale velkou část věnuje čistírnám odpadních vod a odpadním vodám, které jsou do těchto zařízení odváděny. Bezpečné a nezávadné provozování dodávky pitné vody je plně v kompetenci vlastníka infrastruktury. Na krajském úřadu se vydává povolení těm subjektům, které se chtějí podílet na provozu vodovodů nebo kanalizací. Pokud je tento subjekt vyslyšen a splní všechny podmínky, které jsou dané normami, a zákonem je mu vydáno povolení k činnosti. Kromě vydání o provozuschopnosti se jednotlivý kraj ČR podílí na zpracování „*Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací*“, které jsou na jeho území. Tento Plán je využíván pro potřeby kraje, obcí a vodoprávních orgánů, které se starají o zásobování obyvatelstva pitnou vodou a odvádění odpadních vod do kanalizací. [19]

3.3 Poplatky ve vodním hospodářství

Poplatky, které jsou hrazeny ve vodním hospodářství mají za hlavní cíl to, aby byly prioritně využity na úhradu nákladů, které se váží s výkonem veřejné správy nebo jsou použity k rozvoji a podpoře odvětví. [1]

Ve vodním zákonu jsou stanoveny poplatky:

- poplatek za odebrané množství podzemní vody se platí u vodního zdroje, kdy je odběr větší než 6 000 m³/rok anebo 500 m³/měsíc. Výjimku tvoří podzemní vody, které jsou čerpány proto, aby se získala tepelná energie a podzemní vody, které jsou využívány k sanačním úkolům. Zabezpečují to, aby se snížilo riziko znečištění. V tomto zákonu je dále stanoven systém placení záloh, poplatkové přiznání a měření. Celní úřad se stará a spravuje poplatky, kdy 50 % z příjmu jde na příslušný kraj a zbytek jde do Státního fondu Životního prostředí.
- poplatek za vypouštění odpadních vod do vod povrchových. Placeny jsou prostředky, které se vztahují k vypouštění množství vod vedoucích ke znečištění. Dle základu ukazatelů jakosti se zpoplatňuje znečištění, které je limitováno zákonem, a jsou

stanoveny sazby za jednotlivý kilogram vypouštěného znečištění. Určuje se i to jakým způsobem a jak lze měřit množství a jakost vypouštěné odpadní vody. Jsou stanovena jednotná pravidla a oprávnění, která jsou potřebná pro následná měření. Jako i v předchozím poplatku, který je uveden výše je i zde stanoven systém poplatkových přiznání a záloh. Lze i poplatky odložit, například u subjektů, které pracují na výstavbě čistírny odpadních vod nebo jiných zařízeních, které jsou určeny proto, aby došlo ke snížení vypouštěného množství znečištění. V době kdy je stavba v realizaci nebo ve zkušebním módu může odklad činit 80 % výše poplatků. Část poplatků může být prominuta, pokud jsou splněny zákonné podmínky, vodoprávní úřad má hlavní slovo při odkladu nebo při prominutí poplatku. Celní úřad se podílí na spravování poplatku a Státní fond Životního prostředí je jeho příjemcem.

- poplatek za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních. Správcem poplatku je daná obec, kdy výše poplatku činí 3 500 Kč/rok za každý jednotlivý případ. Neuplatňuje se tam, kde rodinné domy jsou na přijatelné úrovni čištění odpadních vod. Neplatí se i tam, kde dochází k vypouštění vod ze sanačních vrtů a minerálních vod.
- platba k úhradě správy vodních toků a správy povodí. O příjem poplatku se stará správce vodního toku a vztahuje se na odběr povrchové vody z tohoto toku. Neplatí se za odběr, který je menší nebo rovný 6 000 m³/rok anebo 500 m³/měsíc. Sazba poplatku je určována pro každé použití různě. [1]

Kromě výše uvedených poplatků může stát poskytnout finanční podporu, kterou lze použít k úhradě opatření ve veřejném zájmu. Tímto opatřením rozumíme především činnosti spojené se správou povodí, správou drobných toků a dalších opatření, která se týkají oboru vodních toků.

Nejhlavnějšími produkty ve vodním hospodářství, které patří do OVaK a za které musíme platit, jsou ceny vztahující se k vodnému a stočnému. Úplatě za pitnou vodu a za službu, která je spojena s dodáním této vody říkáme vodné, naopak stočné je taková úplata, jež se vztahuje za službu při odvádění a čištění vod do přírodních kanalizací. Veškeré potřebné informace spojené s odváděním odpadních vod jsou stanoveny v zákonu o vodovodech a kanalizacích č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů.

Vlastník vodovodu anebo kanalizace stanovuje a vyhlašuje cenu za obě poskytované služby a s tržbami, které získá z těchto služeb má dle zákona právo nabývat. U vodného a stočného lze použít dvě varianty cen, jde o cenu jednosložkovou a dvousložkovou. Prvotně se dle platného zákona o vodovodech a kanalizacích upřednostňuje cena jednosložková, o ceně dvousložkové může rozhodnout závazná vyhláška anebo příslušný orgán vlastníka vodovodu.

Ceny za vodné a stočné podléhají regulačnímu opatření formou věcného usměrňování, neboť jde o ceny, které jsou stanoveny lokálním přirozeným monopolem. Do kalkulace obou cen musí být zahrnuty jen náklady, které přímo souvisejí se zajištěním těchto služeb. Ministerstvo financí každoročně stanovuje cenový výměr, jenž je uveřejněn v Cenovém věstníku Ministerstva financí České republiky.

Ostatní ceny, které se vztahují k vodnímu hospodářství jsou dány na základě smluv, to znamená, že už se nejedná o přirozený monopol. Například může jít o ceny za projektové a inženýrské práce, stavební a montážní práce, za prodej majetků a výrobků. Dále může jít o opravy, údržby a revize soukromých vodohospodářských zařízení a mnoho jiných činností, které lze vyjádřit v peněžních prostředcích. [1]

Pokud bychom chtěli porovnat financování obou těchto oborů, tedy obor vodních toků a OVaK našly bychom v nich velké rozdíly. Obor vodních toků je při financování závislý na neadresných službách, které tvoří jeho většinový podíl. Může jít o neadresné služby použité k protipovodňové ochraně nebo správě povodí. V tomto oboru se pracuje s finančními prostředky poskytovaných z veřejného rozpočtu. OVaK je díky adresnosti svých produktů soběstačný na provozní náklady. Investice potřebné k rozvoji mohou společnosti použít z tržeb, které jsou získány za vodné a stočné anebo ze zisku. Na podporu a rozvoj infrastrukturního majetku je stejně nezbytné použití veřejných financí. [1]

3.3.1 Cena vody po roce 1989

Od roku 1953 do roku 1990 byla stanovena pevná sazba za dodání pitné vody a za odvádění odpadní vody. Po desetiletích byla tato cena fixní, za 1 m³ pitné vody se dříve platilo 60 haléřů a 20 haléřů za odvádění odpadní vody v rozmezí výše uvedených let. Z těchto uvedených cen, které dříve platily je zřejmé, že nemohly pokrýt v žádném případě provozní náklady a náklady na distribuci pitné vody, která byla dodána svému spotřebiteli. Proto je zřejmé, že rozdíly mezi skutečnými náklady a úplatami za vodné a stočné musely

být hrazeny ze státního rozpočtu, tedy daní, z finančních prostředků daňových poplatníků ve formě plošných dotací. [20]

Od roku 1990 byl stanoven cíl s úpravou reálných cen a omezením, nebo úplným odstraněním prostředků ze státního rozpočtu, jež měly zalátat díru mezi skutečnými náklady. Následující tři roky stát poskytoval stále se zmenšující podporu dotací na provoz vodárenských společností, zajišťující dodání pitné vody a její odvádění do kanalizačních sítí. V roce 1994 proběhla zásadní změna ohledně dotování z rozdílu nákladů státem, dotace přestaly existovat. V souvislosti s touto změnou došlo i k úpravě systému regulace a ke změně maximálních cen na ceny věcně usměrňované, kdy jsou ceny upravovány Cenovým věstníkem Ministerstva financí. [20]

3.3.2 Cena za vodné a stočné

V České republice je stanoven zákon, který se vztahuje k problematice oblasti cen, jde o zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, zvláště pak zákonem č. 403/2009 Sb. a vyhláškou č. 450/2009 Sb., kterou je prováděn zákon o cenách (účinnost byla nabyta dne 21. 12. 2009). Jelikož vodovody a kanalizace patří výhradně do přirozeného monopolu jsou řazeny do seznamu zboží s regulovanými cenami, proto jak již bylo zmíněno Ministerstvo financí vydává příslušný Cenový věstník. Podle předmětu věcného usměrňování cen je tento věstník vztahován na tyto komodity:

- pitnou vodu dodávanou odběratelům,
- pitnou vodu dodávanou do vodovodní sítě pro veřejnou potřebu jiné osobě, než je odběratel a
- odvádění a čištění odpadních vod, kde rozlišujeme vodu nečištěnou a vodu čištěnou. [16]

V prosinci každého kalendářního roku jsou vyhlašovány ceny vody na další období, tedy na další rok, kdy se bude za vodu platit. Nejdříve se města a obce musí sami rozhodnout o tom, jaká bude cena za tuto službu, protože města a obce jsou ve většině případů vlastníky vodárenské infrastruktury. Cena vody díky různým faktorům každým rokem lehce stoupá, avšak každý z nás spotřebuje za celý den asi 100 litrů vody, což ho vyjde na bezmála 8 korun. Když není napojen dotyčný obyvatel na kanalizaci tak ho to stojí jen asi 4 koruny. Za 8 korun lze v obchodě koupit láhev s pitnou vodou. Průměrný občan ČR ročně za vodné a stočné zaplatí částku, která se blíží hodnotě 2 500 Kč. [21]

Vodárenské společnosti vybírají od zákazníků, tedy od nás finanční prostředky za dodávku pitné vody – vodné a odvádění odpadní vody – stočné a dále si najímají od vlastníků vodovodní a kanalizační síť, čistírny odpadních vod. Tato zařízení a objekty provozují a vše ostatní co s tím souvisí, hradí z výnosů za vodné a stočné. [21]

Kam tedy jdou prostředky získané za vodné a stočné? Nejdříve si musíme říct, že vodárny jakoukoliv vodu, která má být určena k potřebě lidí musí nejdříve odebrat z nějakého přírodního zdroje, v jiné fázi se pak tato voda čistí a nakonec se vypustí do vodních toků. Vodárenské společnosti mají povinnost platit za odběry podzemní či povrchové vody, stejně tak musí společnosti platit za to, když se vyčištěná voda vypouští. Každá společnost podnikající s vodou dostává úplatu ve formě prostředků za vodné a stočné. Téměř 30 % odvádí do státního rozpočtu a to v důsledku DPH, daně z příjmu a nemovitosti. V otázce kolik budeme platit za vodu a jaká bude její cena je nutno zahrnout i to, že stát, kraj, město či obec je výběřčím toho co jim za své věcná břemena dá vodárenská společnost. Pro to, aby vodárenské společnosti vyrobily a dodaly vodu, je nutná energie, stavební práce, chemikálie, železné a plastové systémy, přičemž jsou to všechno důležité aspekty, které se promítnou do finální ceny vody. [21]

4 PROGRAMY NA PODPORU VODOHOSPODÁŘSKÉ INFRASTRUKTURY

V této kapitole se budu věnovat programům, které jsou v rukou Ministerstva zemědělství a Ministerstva životního prostředí.

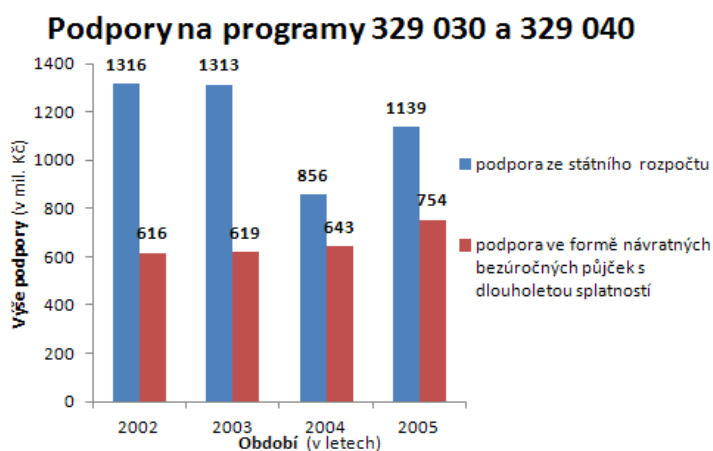
4.1 Ministerstvo zemědělství

4.1.1 Programy 329 030, 329 040

Do roku 2005 zajišťovalo Ministerstvo zemědělství (dále jen „MZe“) na podporu výstavby infrastruktury vodovodů a kanalizací následující programy:

- Program 329 030 „Výstavba a technická obnova vodovodů a úprava vod“,
- Program 329 040 „Výstavba a technická obnova čistíren odpadních vod a kanalizací“ a
- Program 229 810 „Státní pomoc při obnově území postiženého povodní v roce 2002 poskytovaná Ministerstvem zemědělství“.

V roce 2006 byl MZe zpracován nový Program 229 310, který zní: „Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací“, byl naplánován na období mezi roky 2006 až 2010 a poskytoval finanční podporu pro vodovody a kanalizace. Podpory na rozvoj vodovodů a kanalizací jsou poskytovány žadatelům dle platných pravidel, která jsou obsažena v dokumentaci Ministerstva financí (dále jen „MF“). [22]

Obr. 4 Poskytnuté podpory [Zdroj: upraveno podle 22]

Financování prvních dvou programů (č. 329 030 a č. 329 040) vychází z rozpočtové kapitoly 329 – MZe a to od roku 1994. Působnost MZe je stanovena ústředním orgánem státní správy, která je dána zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR, ve znění změn a doplňků, které jsou platné i pro vodní hospodářství, do kterého ale nepatří ochrana vodních zdrojů, přirozená akumulace vod a ochrana jakosti povrchových i podzemních vod. V zákonu č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů se uvádí, že hlavním vodoprávním úřadem je MZe, pokud není stanoveno jinak. Působnost může být dále stanovena těmito Ministerstvům: Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo zdravotnictví nebo Ministerstvo obrany. [23]

Ve státech EU se problematika ekologických a vodohospodářských staveb řeší ve směrnici Rady Evropského společenství č. 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod z roku 1991 a druhou směrnicí z roku 1998 č. 98/83/ES, o jakosti vody, jež je určena pro lidskou potřebu.

Evropská komise dala ČR omezení na sběrné systémy a čistírny odpadních vod (dále jen „ČOV“) s tím, že komise souhlasila s udělením přechodného období pro ČR, kdy se náš stát zavázal požadavkům a jejich splněním do roku 2010. Výstavba kanalizačních systémů a ČOV je podmíněna přechodnému období to znamená, že se počítá s výstavbou ČOV pro obce, které mají 2000 až 10000 ekvivalentních obyvatel. Dále se počítá s intenzifikací ČOV, jež by měla odstraňovat přebytečný dusík a fosfor a to u měst nad 10 tisíc ekvivalentních obyvatel. [23]

Ke splnění těchto požadavků ČR směrnicemi EU byla zpracována před vstupem ČR do EU „*Koncepce vodohospodářské politiky*“, která je součástí *Koncepce resortní politiky MZe*, která byla schválena v roce 2000.

MZe bylo zvoleno hlavním gestorem implementace směrnice č. 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod pro oblast týkající se životního prostředí. Implementační plán pro tuto oblast byl schválen Vládou ČR dne 26. 7. 2000, usnesením č. 772.

V důsledku tohoto usnesení byly připravovány programy, které měli zabezpečit výstavbu a rekonstrukci vodovodů a kanalizací. Další zabezpečení se týkalo úpraven vod a realizací ČOV. [23]

Od roku 1994 jsou prostřednictvím MZe investorům poskytovány finanční prostředky na realizaci vodohospodářské infrastruktury z usnesení Vlády č. 571 ze dne 12. 10. 1994, které se vztahuje k návrhu na poskytování finanční podpory státu pro vodohospodářskou investiční výstavbu. V příloze usnesení byla: „*Pravidla pro poskytování finanční podpory ze státního rozpočtu ČR na vodohospodářskou investiční výstavbu*“. Ve smyslu pravidel je podkladem finanční projekt, který obsahuje „*Rozhodnutí o přidělení finanční podpory a její výši*“. Finanční projekt by měl obsahovat potřebné podklady k výstavbě, technickém řešení, ale i to kolik bude stát provoz stavby, cena za vodohospodářskou službu i to kolik bude potřeba financí a jaké jsou zdroje na její realizaci, vyjádřenou penězi. [23]

K realizaci obou programů stanovilo MZe pravidla, jak lze poskytovat a čerpat státní finanční podporu. V těchto pravidlech bylo stanoveno to, jak postupovat, když si podáváme žádost o finanční prostředky na realizaci projektu, co je předmětem, jaká je forma a základní podmínky pro to, aby nám byla tato podpora poskytnuta. Dále jsou stanoveny pravidla pro investory, jak mají postupovat a čeho by se měli vyhnout v přípravě, realizaci a při dokončování stavby nebo objektu.

V prosinci roku 2001 byla MF schválena dokumentace, která upravuje podmínky žadatelům o finanční podporu a pro akce, které mají být zařazeny do programu. Dokumentace byla schválena ve smyslu zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů a podle vyhlášky č. 40/2001 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku. [23]

Kdo může žádat o finanční podporu? Žadatelem o finanční podporu na vodohospodářskou investiční výstavbu mohou být jednotlivé obce, města, ale i svazky měst a obcí a vodohospodářské akciové společnosti, kdy je majetková účast obce více než dvoutřetinová.

Z charakteristiky Programu 329 030, lze říct, že dle právních předpisů ČR a základních dokumentů EU bylo hlavním cílem zajistit a hlavně zpřístupnit pitnou vodu pro občany našeho státu. Finanční podpora byla realizována hlavně na výstavbu veřejných vodovodů a s nimi související vodárenské objekty, poté na rekonstrukci a výstavbu takových zařízení, které by měli zajistit kvalitnější technologii úpravy vody, její akumulaci a čerpání. Hlavním cílem bylo i to, aby se vyměnilo staré azbestocementové potrubí za potrubí, které je z modernějších materiálů a je šetrnější k životnímu prostředí a je v souladu s platnými předpisy. Podle odhadů MZe se mělo vyměnit přes 3 500 km vodovodní sítě. [23]

K dosažení kvalitnější úrovně při odvádění a čištění odpadních vod byl zřízen Program 329 040, který se opíral o směrnice EU a české právní normy. Pro dosažení této úrovně byla potřeba nová výstavba nebo zrekonstruování zastaralých ČOV a intenzifikace těchto čistíren u obcí, které mají ekvivalentní obyvatelstvo vyšší než 3 tisíce. U obcí nebo malých měst čítající nejméně 100 ekvivalentních obyvatel byla důležitá dostavba kanalizační sítě. Tam kde jsou ČOV vybudovány se počítá s tím, že velké procento obyvatel bude na tuto kanalizační síť napojeno. Předpokládalo se, že by mělo být nově vystavěno nebo opraveno více jak 100 ČOV. [23]

V dokumentaci schválené pro oba programy se dále píše o tom, že realizace všech možných staveb a objektů by měla být mezi lety 2001 až 2005.

Finanční náklady na realizaci byly velmi nákladné pro splnění směrnic daných EU. Pro realizaci bylo Evropskou investiční bankou poskytnuto od roku 2001 do roku 2004 100 mil. Eur. Na kolektivních úkolech se česká strana rovněž podílela částkou 100 mil. Eur. Z rozpočtové kapitoly 329 – MZe byly finanční podpory na realizaci poskytovány ze státního rozpočtu formou systémové dotace nebo individuálně posuzovaných výdajů. Z výnosů, které byly převedeny z privatizace byly programy podpořeny částkou 2 miliard Kč dle zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích. Z požadavků MZe byly výnosy, které byly poskytnuty z privatizace převedeny z kapitoly č. 397 MF do kapitoly MZe č. 329.

Dle mezinárodní smlouvy o úvěru mezi Konsolidační bankou Praha, s. p. ú., a Evropskou investiční bankou byla podepsána smlouva, která zaručovala potřebné finanční prostředky, které byly poskytnuty ve formě bezúročného úvěru pro období let 2001 až 2004.

Prostřednictvím Programů 329 030 a 329 040, které byly realizovány od roku 1995 nebyla schválena potřebná dokumentace, zpracována byla až o šest let později. V období od roku 2001 do roku 2005 byly teprve určeny zdroje. Pro období u prvního Programu 329 030 byly k dispozici prostředky dosahující téměř 6 miliard Kč., u Programu 329 040 byla částka o 350 milionů Kč vyšší. Jde o zdroje, které pocházejí jak ze státního rozpočtu, tak i z vlastních zdrojů účastníků programu a z úvěru Evropské investiční banky (dále jen „EIB“), které byly poskytnuty se státní zárukou. [23]

Tab. 2 Poskytnutá podpora v roce 2002 [Zdroj: upraveno podle 35]

Program	Poskytnutá státní podpora (mil. Kč)	Počet akcí			Úvěr od EIB (mil. Kč)
		Celkem	Nově zahájeno	„EIB akce“	
329 030	751,560	290	225	24	132,919
329 040	564,263	58	45	24	482,775
229 810	64,995	22	22	-	-
Celkem	1380,818	370	292	48	615,694

Tab. 3 Poskytnutá podpora v roce 2003 [Zdroj: upraveno podle 35]

Program	Poskytnutá státní podpora (mil. Kč)	Počet akcí			Úvěr od EIB (mil. Kč)
		Celkem	Nově zahájeno	„EIB akce“	
329 030	734,108	300	176	28	166,836
329 040	578,837	56	31	26	451,959
229 810	223,976	54	45	-	-
Celkem	1536,921	410	252	54	618,795

Tab. 4 Poskytnutá podpora v roce 2004 [Zdroj: upraveno podle 35]

Program	Poskytnutá státní podpora (mil. Kč)	Počet akcí			Úvěr od EIB (mil. Kč)
		Celkem	Nově zahájeno	„EIB akce“	
329 030	476,876	189	82	39	340,867
329 040	377,100	78	49	32	311,864
229 810	712,757	103	78	-	-

<i>Celkem</i>	<i>1566,733</i>	<i>370</i>	<i>209</i>	<i>71</i>	<i>652,731</i>
---------------	-----------------	------------	------------	-----------	----------------

Tab. 5 Vývoj podpor programů [Zdroj: upraveno podle 35]

Podpora		
Rok	ze státního rozpočtu (mil. Kč)	Od EIB (formou návratných půjček investorů) (mil. Kč)
2002	1316	616
2003	1313	619
2004	856	643
2005	1139	754

Tab. 6 Skutečné čerpání z prostředků EIB [Zdroj: upraveno podle 23]

Program 329 030	2001	2002	2003	2004	Celkem	* Pozn. čerpání ke 30.4.2003
<i>Dokumentace (tis. Kč)</i>	<i>235 000</i>	<i>421 667</i>	<i>421 667</i>	<i>421 666</i>	<i>1 500 000</i>	
<i>Čerpání (tis. Kč)</i>	<i>69 619</i>	<i>132 919</i>	<i>13 682*</i>	-	<i>216 220</i>	
Program 329 040	2001	2002	2003	2004	Celkem	
<i>Dokumentace (tis. Kč)</i>	<i>277 000</i>	<i>574 333</i>	<i>574 333</i>	<i>574 334</i>	<i>2 000 000</i>	
<i>Čerpání (tis. Kč)</i>	<i>152 490</i>	<i>482 778</i>	<i>48 092*</i>	-	<i>683 360</i>	

Podle zprávy, kterou vydal Nejvyšší kontrolní úřad tak „*Koncepce rozvoje vodohospodářské infrastruktury*“ nebyla v ČR řádně dokončena (týkalo se to období 1999 až 2003, kdy byla prováděna kontrola). K dispozici v té době nebyly kompletní dokumenty, například při rozhodování o výběru akcí a jejich následném zařazení do programů. Nebyly zvoleny jednotná kritéria při postupu státní správy a samosprávy při jejich prosazování. Kupříkladu financování programů mezi lety 1999 až 2001 bylo bez hlavního řídicího dokumentu, který by blíže specifikoval programové financování. To znamená, že stanovené akce byly bez jednoznačných cílů, bez bilancí finančních potřeb a kritérií při hodnocení projektů a taky nebylo možno posoudit jaká je ekonomická efektivita daného programu. Až koncem roku 2001 byla MZe vypracována vyhláška o nutnosti zpracování dokumentace

programu, která byla podepsána MF. MZe navíc nemělo jednotná kritéria akcí, jak je zařadit a hodnotit a proto dala pravomoc krajským orgánům, které dle svého uvážení stanovily pořadí důležitosti. Podle ekonomických ukazatelů, které byly poskytnuty MZe je dále nelze použít pro řádné vyhodnocení a posouzení o stavu, který by zaručil hospodárnost programů. Přestože se MZe podílí na financování již od roku 1995, nesledovalo žádné ekonomické ukazatele a hodnocení efektivnosti.

Velký problém by nastal v situaci, pokud by MZe nezajistilo (v té době) dostatečné finanční prostředky z tuzemských zdrojů včetně státního rozpočtu a mohl by tak být ohrožen úvěr od EIB. Vznikl by problém, že by nebyly realizovány projekty a směrnice EU (č. 91/271/EHS) nebude splněna, dále by to mělo vliv na další společné projekty mezi Evropskou unií a ČR. [23]

4.1.2 Program 129 180

Další program, který se dotýkal problematiky byl **Program 129 180**, který zní: „*Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací II*“. Na základě projednání MZe byla vydána dokumentace a schválena byla MF dne 28. 1. 2009.

V rámci dokumentace byly zpracovány ještě dva podprogramy:

- **Podprogram 129 182** – „*Podpora výstavby a obnovy vodovodů pro veřejnou potřebu*“ a
- **Podprogram 129 183** – „*Podpora výstavby a obnovy kanalizace pro veřejnou potřebu*“.

Podprogram 129 182 (dle § 1 odst. 2 zák. č. 274/2001 Sb.) sloužil k výstavbě vodovodů, které měli zabezpečit zásobování obyvatelstva pitnou vodou a Podprogram 129 183 (dle § 2 odst. 2 zák. č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 76/2006 sb., ve veřejném zájmu za účelem dosažení potřebného vybavení měst a obcí ČR) sloužil k podpoře výstavby kanalizací a ČOV. Hlavním cílem podprogramu bylo zvýšit úroveň odkanalizování a čištění městských odpadních vod. [24]

Abychom mohli být zařazeni do programu a žádat o finanční podporu na výstavbu vodohospodářských objektů a staveb bylo potřeba splnit stanovené podmínky, které byly dané MZe. Pokud by nám byla poskytnuta podpora, měla by zajistit náklady, které bychom vynaložily na technologické a stavební části. MZe rovněž rozhoduje o schválení žádosti na základě posouzení a nutnosti výstavby.

Při žádání o finanční podporu se postupuje ze dvou právních norem, ze zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů a dle vyhlášky č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku a dalších souvisejících právních předpisů. [24]

Na spolufinancování akce se může podílet i kraj, kdy jsou přednostně řešeny ty akce, na kterých se nejvíce podílel, spolufinancoval. Zastupitelstvo kraje musí dát kladné vyjádření k tomu, aby se na financování podílel kraj. Celková suma poskytnutých podpor je dána procentuálně z výše akce. Systémová dotace na tento program musí výhradně sloužit jen na jeho potřeby, ne na akce, které jsou spolufinancovány z jiných programů. O výši finanční podpory rozhoduje MZe po přezkoumání finančního projektu. Program 129 180 navázal na Program 229 310, jenž byl zpracován na roky 2006 až 2010. [24]

4.1.3 Program 129 140

MZe dále zpracovalo **Program 129 140**, který se jmenuje: „*Podpora odstraňování povodňových škod na infrastrukturu vodovodů a kanalizací*“. V rámci tohoto programu, byly zatím zpracovány tři podprogramy, které se týkaly povodní a ty ohrozily funkčnost vodohospodářské infrastruktury.

Prvním z nich byl **Podprogram 129 142** „*Podpora odstraňování povodňových škod způsobených povodněmi 2009*“. O vydání se postaralo jako i v předchozích programech či podprogramech MZe, Program 129 140 byl schválen MF v srpnu roku 2006.

V červnu a červenci roku 2009 se na našem území vyskytly záplavy na území krajů Jihočeského, Ústeckého, Olomouckého a Moravskoslezského a proto byl zpracován podprogram 129 142.

Jelikož byly základní funkce vodohospodářské infrastruktury narušeny nebo poškozeny reagoval podprogram na tuto situaci a snažil se zabezpečit finanční prostředky na její obnovu dle zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích. [25]

Náklady na obnovu a opatření infrastruktury sloužily především k demolici zničených poškozených objektů, ale i k vystavění nových zařízení a objektů, které byly touto situací zasaženy.

Pokud by byl na území zasaženého místa vyhlášen stav nebezpečí je to v souladu řešením zákona č. 12/2002 Sb., o státní pomoci při obnově území postiženého živelní nebo

jinou pohromou a o změně zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Finanční podpora může být poskytnuta až do výše 80 % nákladů na akce, které se týkají stavební a technologické části. Určené zdroje na podporu jsou poskytovány až do jejich vyčerpání. [25]

Druhým podprogramem byl **Podprogram 129 143 „Podpora odstraňování povodňových škod způsobených povodněmi 2010“**, jenž spadá do Programu 129 140. V roce 2010 postihly ČR opět povodně, která si vyžádala finanční prostředky na obnovu poškozených objektů a zařízení. Vyskytly se na území 6 krajů, Jihomoravského, Olomouckého, Zlínského, Moravskoslezského a na území krajů Libereckého a Ústeckého.

Povodně se vyskytly ve třech měsících roku 2010, v květnu, červnu a srpnu. Obnova se týkala stejných objektů a zařízení jako v předchozím podprogramu, co se týče finančních zdrojů a finanční podpory na obnovu tak ty jsou totožné oproti předchozímu podprogramu. Je zde uvedena jen jedna změna, týkající se spoluúčasti investorů a to ta, že je navíc podmínkou minimální spoluúčast investorů 20 % na hrazení nákladů. [26]

Třetím a zatím posledním podprogramem, týkajícím se povodní na obnovu vodohospodářské infrastruktury byl **Podprogram 129 144 „Podpora odstraňování povodňových škod způsobených povodněmi 2013“**. Podprogram reagoval na povodně, které se v měsících květnu a červnu 2013 vyskytly na území našeho státu. Povodeň postihla území 7 krajů: Jihočeského, Plzeňského, Středočeského, Královéhradeckého, Libereckého, Ústeckého a Hlavního města Prahy. Základem bylo dát do pořádku a obnovit poškozenou vodohospodářskou infrastrukturu pomocí finančních prostředků, které měli tuto úlohu splnit. Podkladem pro slnění těchto cílů byly *Strategie jednotlivých krajů*, které byly vypracovány na mimořádné události. Podprogram 129 144 ve svých pasážích kopíruje předchozí dva Podprogramy 129 142 a 129 143. Ve všech člancích, podmínkách, jak postupovat při zařazení do podprogramu a jaké jsou finanční limity na podporu. Struktura se nijak zvlášť nezměnila oproti předchozím podprogramům. [27]

4.1.4 Program 129 250

Koncem roku 2012 byla MF schválena dokumentace MZe, jednalo se o **Program 129 250 „Výstavba a technické zhodnocení infrastruktury vodovodů a kanalizací“**. Jde o program, který se zabývá (stejně jako i ty předchozí) financováním a podporou projektů

spadající pod vodohospodářskou infrastrukturu. V rámci programu byly zpracovány i dva podprogramy:

- **Podprogram 129 252** řeší zabezpečení a poskytování pitné vody obyvatelstvu a

- **Podprogram 129 253** se zabývá problematikou podpory výstavby a rekonstrukcí kanalizací a ČOV. Měla by zaručit kvalitní odkanalizování a zlepšení úrovně odvádění odpadních vod do příslušných kanalizačních systémů.

Finanční zdroje u tohoto programu tvořily zejména vlastní zdroje investorů, systémově určené výdaje státního rozpočtu nebo finance získané z krajských rozpočtů případně z prostředků MF. Poskytovaná podpora je určena na pokrytí stavebních a technologických nákladů. [28]

Pokud by nebyly provedeny nebo vykonány akce z předchozího Programu 129 180 „*Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací II*“ jsou zařazeny do programu schváleného v roce 2012. [28]

Při poskytnutí dotace na požadovanou akci musí nejprve komise schválit návrh, který zašle Odboru vodovodů a kanalizací. Ten poté investorům předloží výzvu k žádosti o schválení státní finanční podpory. Buď je žádost akceptována, nebo nikoliv. O vyřazení akce z návrhu může rozhodovat samotný správce programu a to z důvodu, že investor nespĺnil stanovené podmínky anebo, že nepředložil žádost o evidenci akce ve stanoveném termínu.

Systémovou dotací na financování Programu 129 250 se rozumí zdroje státního rozpočtu. Finanční podpora se poskytuje v kombinaci „*vlastní zdroje investora – podpora ze státního rozpočtu*“. Na jednu akci lze poskytnout maximálně finanční podporu ve výši 50 mil. Kč. Na spolufinancování akce lze použít až 80 % nevratné podpory ať už z kraje nebo ze státního rozpočtu. Částka podpory ze státního rozpočtu je závislá na trvale hlášených obyvatelích obce a dle toho je stanovena její výše. [28]

Komise MZe se rozhoduje na základě posouzení předložené žádosti včetně všech jejích náležitostí o výši finanční podpory. Pokud je žádost v pořádku, je splněna. MZe vydá tzv. rozhodnutí, které je dané zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů a vyhláškou č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku. Rozhodnutí jsou předána investorům

akcí Odborem vodovodů a kanalizací. Pokud investor s rozhodnutím souhlasí, podepíše jej a potvrzuje tím, že souhlasí s danými podmínkami a ručí za finanční podporu. [28]

Od roku 2004 do 2005 byly zastupiteli krajů schválené koncepce, „*Plány rozvoje vodovodů a kanalizací*“ na období let 2003 až 2015. Koncepce každého z krajů vznikla prostřednictvím MZe, který je i jejím garantem, podle § 4 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích. [29]

Z dokumentace o „*Zprávě o stavu vodního hospodářství*“, kterou vydává MZe byla v roce 2012 prostřednictvím Programu 129 180 „*Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací II*“ poskytnutá dotace o hodnotě 1,6 mld. Kč. Tato podpora byla poskytnuta na rozvoj OVaK pro splnění směrnic daných EU. Program byl naplánován podle dokumentace z let 2009 až 2013 a koncem roku 2012 na něj navázal nově zpracovaný Program 129 250 „*Výstavba a technické zhodnocení infrastruktury vodovodů a kanalizací*“, jenž by měl platit mezi roky 2013 až 2015. [15]

V roce 2012 byla poskytnuta na rozvoj vodovodů prostřednictvím Podprogramu 129 182 částka 333 mil. Kč, kdy bylo touto výši podpořeno na 56 akcí. Podprogram 129 183, který se zabýval problematikou rozvoje kanalizací byl ze státního rozpočtu dotován částkou 1 239 mil. Kč o celkovém počtu 104 akcí. U Programu 229 310 a Programu 129 180, jenž na něj navázal (na Program 229 310) byly poskytnuty na akce tzv. „*zvýhodněné úvěry*“. Hradily se formou úroků komerčních bank u těch investicích, které byly náročnějšího charakteru. Úvěrové smlouvy byly ve výši 1 579 mil. Kč a týkaly se 102 akcí. V roce 2012 byla uhrazena část úroků z úvěrových smluv o hodnotě 35,4 mil. Kč, částka se dělila na investiční a neinvestiční finanční prostředky. [15]

V následujícím Programu 129 140 „*Podpora odstraňování povodňových škod na infrastruktuře vodovodů a kanalizací*“ byla na Podprogram 129 143 v roce 2012 dána celková částka 24,6 mil. Kč. Tento podprogram reagoval na záplavy v roce 2010 a s nimi související škody.

Ze státního rozpočtu ČR bylo v roce 2012 na Programy 129 180 a 129 140 poskytnuto celkem 1 631,421 mil. Kč finančních prostředků. Pokud bychom se blíže podívaly na rozložení této částky na vodovody a úpravný vod bylo dáno 344,306 mil. Kč, na kanalizaci a ČOV byla dána částka 1 262,465 a na povodně, které byly v roce 2010 byla již zmíněná částka 24,650 mil. Kč, což v součtu představuje částku která je uvedena výše. [15]

Tab. 7 Vývoj státní podpory v letech 2008 až 2012 v mil. Kč [Zdroj: upraveno podle 15]

Finanční zdroj / rok	2008	2009	2010	2011	2012
Návratná finanční výpomoc	0	0	0	0	0
Dotace státního rozpočtu	1 947	1 819	2 092	2 194	1 631
<i>Podpora státního rozpočtu</i>	<i>1 947</i>	<i>1 819</i>	<i>2 092</i>	<i>2 194</i>	<i>1 631</i>
Zvýhodněný úvěr	31	9	0	0	0
<i>Celková podpora</i>	<i>1 978</i>	<i>1 828</i>	<i>2 092</i>	<i>2 194</i>	<i>1 631</i>

4.2 Ministerstvo životního prostředí

Na základě usnesení Vlády ČR č. 175 z roku 2006 (*Návrh Národního rozvojového plánu České republiky na léta 2007 až 2013*) byl zpracován **Operační program Životní prostředí**, který byl naplánován na léta **2007 až 2013**. Hlavním cílem Operačního programu (dále jen „OP“) je zvýšení „*Ochrany a zlepšení kvality životního prostředí*“ a „*Zlepšení dostupnosti dopravou*“. Dalším cílem bylo zvýšení atraktivnosti a povědomí naší krajiny vůči těm, kteří by ji chtěli poznávat.

Hlavními zdroji financí v tomto OP jsou zdroje EU poskytnuté prostřednictvím Fondu soudržnosti a strukturálních fondů k rozvoji a zlepšení podmínek týkajících se životního prostředí. [30]

Finanční podpora poskytnutá na financování **OP Životní prostředí** vychází hlavně z Evropského fondu pro regionální rozvoj (dále jen „ERDF“) a z prostředků z Fondu soudržnosti (dále jen „FS“). Na spolufinancování se podílely i domácí prostředky, například prostředky ze Státního fondu Životního prostředí, státního rozpočtu a finance poskytnuté z úrovně krajů, měst a obcí. Do společných akcí vkládaly své prostředky i soukromé společnosti. [30]

V roce 2005 byla schválena usnesením vlády ČR „*Strategie hospodářského růstu ČR*“, podle které se zjistilo, že finanční náklady investic týkající se tohoto OP budou ve výši 413,47 mld. Kč, z evropských fondů by měla být poskytnuta částka ve výši 4 917,9

mil. Eur. OP Životní prostředí navazuje na předchozí OP Infrastruktura, který byl realizován v letech 2004-2006. [30]

Podle analýzy životního prostředí bylo projednáno a schváleno těchto 7 hlavních Prioritních os:

- *zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní,*
- *zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí,*
- *udržitelné využívání zdrojů energie,*
- *zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží,*
- *omezování průmyslového znečištění a environmentálních rizik,*
- *zlepšování stavu přírody a krajiny,*
- *rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu.*

[30]

Podpora by měla být převážně poskytována pro malé a střední podniky téměř ze 70 % oproti podnikům většího uskupení. O posouzení velikosti podniku rozhoduje usnesení Komise Evropského společenství č. 364/2004 z 25. 2. 2004. [30]

Tab. 8 Rozdělení finanční alokace pro Prioritní osy OP [Zdroj: upraveno podle 30]

Číslo Prioritní osy	Název Prioritní osy	Fond	Podíl na celkové alokaci	Příspěvek Společenství
1	<i>Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní</i>	FS	40,44%	1 988 552 501
2	<i>Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí</i>	FS	12,89%	634 146 020
3	<i>Udržitelné využívání zdrojů energie</i>	FS	13,68%	672 971 287
4	<i>Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických</i>	FS	15,79%	776 505 331

	<i>zátěží</i>			
5	<i>Omezování průmyslového znečištění a environmentálních rizik</i>	ERDF	1,23%	60 605 709
6	<i>Zlepšování stavu přírody a krajiny</i>	ERDF	12,20%	599 423 825
7	<i>Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu</i>	ERDF	0,86%	42 452 678
8	<i>Technická pomoc</i>	FS	2,91%	143 209 747
Celkem			100,00%	4 917 867 098
	Celkem FS		85,71%	4 215 384 886
	Celkem ERDF		14,29%	702 482 212

Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní (Prioritní osa 1)

Na Prioritní osu 1 bylo z fondů EU vynaloženo nejvíce finančních prostředků. A to z důvodu velmi často se opakujících povodní, které se vyskytují téměř na všech místech ČR. Specifickými cíli této Prioritní osy jsou:

- a) *povrchové a podzemní vody* – hlavním předpokladem je snížení znečištění těchto vod, které jsou ve špatném stavu. V rámci tohoto bodu se počítá s výstavbou, rekonstrukcí a intenzifikací ČOV, dále s výstavbou nebo dostavbou kanalizačních sítí, které jsou zastaralé a nevyhovující. Ekosystémy jsou v důsledku těchto vod, které jsou vypouštěny do životního prostředí ohroženy,
- b) *pitná voda* – specifickým cílem je zabezpečení dodávky pitné vody pro obyvatelstvo a dbání na její zlepšující se kvalitu. Proto se musí vybudovat nové zařízení, které by upravovalo přiváděnou vodu a s nimi související rozvodné sítě,
- c) *omezování rizika povodní* – je potřeba vybudovat lepší protipovodňové zábrany, povodňové plány a informační systémy, které by včas upozornily na blížící se nebezpečí. [30]

V rámci směrnic EU je nutno dosáhnout stanovených cílů, kterých se ČR zavázala svým splněním. Byly stanoveny termíny, kterých se musí držet a plnit je. Předpokladem je zvyšující se počet obyvatel, kteří budou napojeni na veřejný vodovod a ČOV. [30]

Tab. 9 Kategorizace podpor v jednotlivých oblastech [Zdroj: upraveno podle 30]

06	<i>Pomoc malým a středním podnikům při prosazování výrobků a výrobních postupů šetrných k životnímu prostředí</i>	158 220 955 Eur
45	<i>Hospodaření s vodou a její rozvod</i>	250 661 221 Eur
46	<i>Úprava vody</i>	1 489 505 020 Eur
53	<i>Předcházení rizikům</i>	90 165 305 Eur

Tab. 10 Rozdělení finanční alokace v rámci Prioritní osy 1 [Zdroj: upraveno podle 30]

Oblast podpory	Název oblasti podpory	Fond EU	mil. Eur
1.1	<i>Snížení znečištění vod</i>	FS	1 647,726
1.2	<i>Zlepšení jakosti pitné vody</i>	FS	250,661
1.3	<i>Omezování rizika povodní</i>	FS	90,165
1	Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní	FS	1 988,552 (celkem)

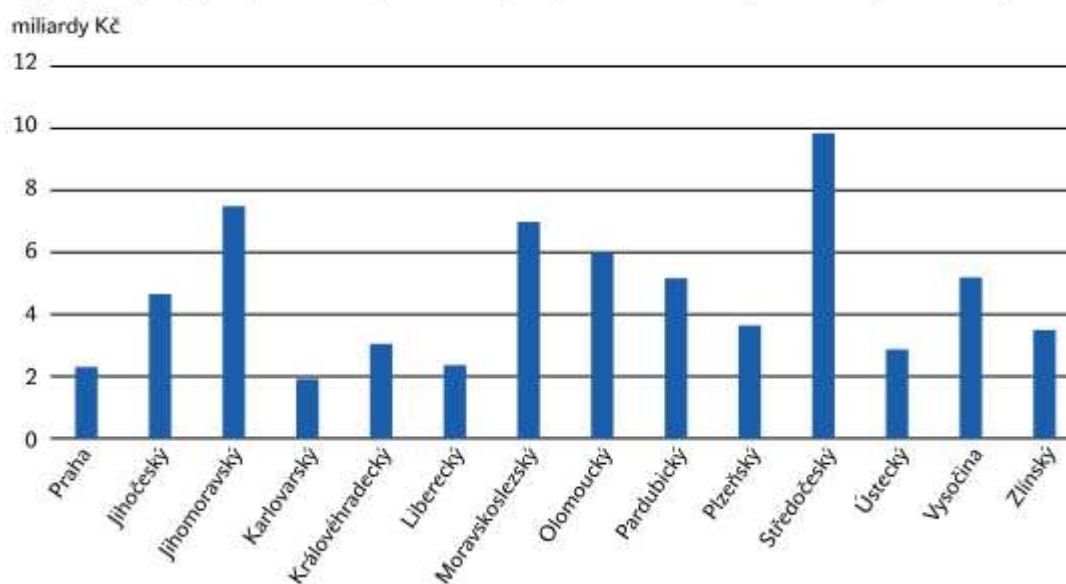
V rámci Prioritní osy 1 jsou příjemci podpory:

- územní samosprávné celky včetně jejich svazků,
- společnosti, která jsou z více jak 50 % vlastněné obcemi nebo kraji,
- obcemi nebo kraji zřízené organizace,
- správci povodí či vodních toků,
- správci a majitelé rybníků, vodních děl,
- zpracovatelé, kteří se podíleli na plánech opatření,

- neziskové organizace, které jsou vlastněny státem,
- státní podniky a organizace,
- a jiní. [30]

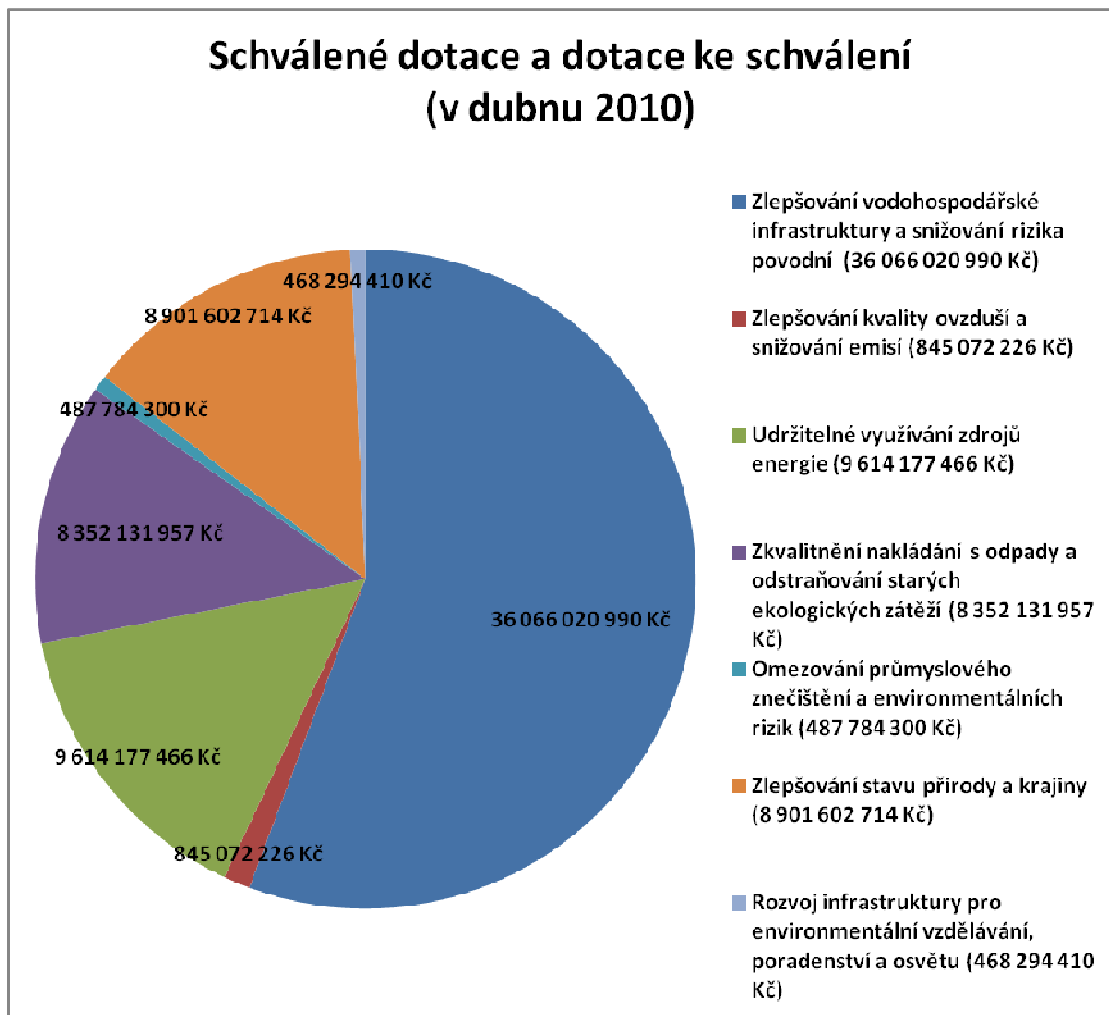
V letech 2007 až 2013 bylo z fondů EU na realizaci OP Životní prostředí nabízeno 5 mld. Eur. Téměř 3 tisíce projektů má schválenou dotaci a zhruba jedna pětina z nich je hotových. [31]

Výše podpory projektů v Operačním programu Životní prostředí podle krajů

Obr. 5 Dotace [Zdroj: 31]

Z dotací, které byly poskytnuté Evropskou unií prostřednictvím FS a Státního fondu Životního prostředí bylo těmito orgány na budování a rekonstrukce kanalizací, čistíren odpadních vod a vodovodů dáno 29 mld. Kč. Jedná se o údaj, který byl vydán v dubnu 2010, kdy bylo těmito prostředky podpořeno na 335 projektů v ČR. Jelikož je tento OP do roku 2013 tak lze předpokládat, že se nejedná o poslední budované a zpracované projekty. V žádosti na poskytnutí podpory na projekty týkající se snížení znečištění a zlepšení jakosti pitné vody bylo v nové výzvě podáno 277 žádostí o tyto prostředky. Ke schválení bylo posléze přijato celkem 114 projektů s výší dotace 5,55 mld. Kč. O realizaci a provedení projektu zažádaly vesměs jen malé obce. [31]

Obr. 6 Dotace u jednotlivých Prioritních os [Zdroj: upraveno podle 31]

Od doby, kdy se rozběhl Operační program Životní prostředí (období mezi lety 2007 až 2013) bylo na 12 055 projektů vynaložena dosavadní dotace o hodnotě 122,3 miliardy Kč. Jde o údaj, který je platný k 20. 1. 2014. Ve Zlínském kraji bylo schváleno 1 062 projektů o celkové výši dotace 6 833 560 448 Kč. Prostředky byly následně vynaloženy na všechny Prioritní osy, kterých bylo v tomto OP sedm. V rámci Prioritní osy 1 bylo konkrétně v regionu Uherské Hradiště na zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní vynaloženo 526 277 013 Kč. V dalších regionech Zlínského kraje byla dotace následující, například v regionu Kroměříž byla dotace 403 531 712 Kč, v regionu Vsetín 1 635 928 843 Kč a v posledním, zbylém regionu Zlín činila dotace Prioritní osy 1, 260 311 332 Kč. Celkem bylo v kraji prostřednictvím žádostí schváleno na 92 projektů. [32]

Byl navrhnut a zpracován nový **OP Životní prostředí**, který je naplánován na rozmezí let 2014 až 2020. V rámci tohoto OP je stanoveno **6 nových Prioritních os**, které mají celkem **21 specifických cílů a 61 aktivit**.

Prioritní osy:

- 1) Zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní,*
- 2) Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech,*
- 3) Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika,*
- 4) Ochrana a péče o přírodu a krajinu,*
- 5) Energetické úspory,*
- 6) Technická pomoc. [33]*

5 ANALÝZA MARKETINGOVÉHO PROSTŘEDÍ

O tom jaká je situace na trhu, kde se daný podnik orientuje, rozhoduje tzv. analýza marketingového prostředí. Řadí se mezi základní marketingové kroky. Marketingové prostředí lze nejobecněji rozdělit na dva typy:

- *mikroprostředí*, jež zahrnuje prostředí uvnitř podniku a
- *makroprostředí*, které se zabývá vnějšími faktory.

Mikroprostředí představuje v obecné míře samotný podnik, zákazníky, dodavatele, veřejnost a konkurenty, všichni zmínění svou činností ovlivňují samotný chod podniku.

Makroprostředí ve své podstatě představuje vnější faktory, které mají na chod podniku velký vliv. Vnější faktory mohou aktivně ovlivňovat přímo či nepřímo samotný podnik či projekt. [48]

5.1 Marketing

Z definic, které by přiblížily, co slovo marketing vůbec znamená, můžeme říct, že existují dvě základní pojetí. První pojetí je pojetí sociální, zabývá se rolí marketingu ve společnosti. Hlavním úkolem je poskytnout takovéto společnosti vyššího životního standardu. Naopak druhé pojetí se zabývá rolí marketingu v manažerském prostředí, jež představuje umění prodávajícího prodat danou věc.

Obě dvě pojetí ve své podstatě definují, co marketing znamená a ukazují jejich odlišné cíle. Lze to chápat i z tohoto pohledu, zda je cílem zisk jedná se o manažerské pojetí, zda je hlavním úkolem uspokojit potřeby obyvatel, jde o pojetí sociální. [48]

5.2 PEST analýza

Jedním z hlavních nástrojů, který lze uplatnit při zkoumání makroprostředí je **PEST analýza**, která zkoumá vnější faktory podniku. Obsahuje čtyři základní faktory pro své analytické zkoumání:

- politické,
- ekonomické,
- sociální a
- technologické.

Politické prostředí – mezi politické a legislativní faktory, jenž ovlivňuje marketingová rozhodnutí podniků, patří vládní organizace, zákony, potažmo nátlakové skupiny. Výchozím cílem je především ochrana podniků a firem před nekalou konkurencí, ochrana spotřebitele před nepoctivými praktikami obchodníků a ochrana společnosti před rozpustilým obchodním chováním.

Ekonomické prostředí – toto prostředí především ovlivňuje kupní síla obyvatelstva, která je závislá na každodenních příjmech, na úsporách, na dlužích a na tom jak je to s dostupností úvěrů. Uvnitř tohoto prostředí se sleduje aktuální HDP, ekonomický růst, výdaje spotřebitelů a úrokové sazby bank. Dále se sledují výdaje státu a vlády a monitoruje se zaměstnanost obyvatel státu, inflace a měnové kurzy apod..

Sociální prostředí – zkoumá faktory uvnitř společnosti, například to jaké jsou příjmy této společnosti, vymezuje demografické faktory zkoumající věkovou strukturu, zda dochází či nedochází ke stárnutí obyvatelstva. Zkoumá počet mužů a žen daného státu, jejich povolání, velikost rodin a jiných sociálních faktorů. V neposlední řadě porovnává jejich životní styl a schopnost obyvatel pracovat v zahraničí a jiné rozdíly ve společnosti aj..

Technologické prostředí – mezi faktory, které nejvíce ovlivňují prostředí patří zejména pokroky v nových technologiích, kdy není dopředu známé, jaké to bude mít pozdější důsledky. Sledují se vládní výdaje na vědu a výzkum či na zkoumání nových objevů v těchto odvětvích. Dalšími faktory ovlivňující prostředí jsou změny v informační technologii, internetu, v rychlosti zastarávání a ve spotřebě a v nákladech za energii. [48]

Dalším možným nástrojem, jenž by se dal použít je ten, který kombinuje mikroprostředí s makroprostředím, zkoumá vnitřní a vnější původ událostí a nazývá se tzv. **SWOT analýza**. Tato analýza kombinuje a vytváří pro podnik obraz svých silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb. Všechny zmíněné parametry mohou vést k efektivnějšímu řízení podniku. Jedná se o jeden z mnoha nástrojů, který se používá nejen pro podnikovou sféru. [48]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 VODOVODY A KANALIZACE ZLÍNSKÉHO KRAJE

V této kapitole jsem se převážně zaměřil na problematiku vodárenských společností, které působí na území Zlínského kraje. Popisoval jsem jejich hospodaření a jaká je cena za poskytované služby (tím myslím vodné a stočné). Poté jsem z větší části analyzoval společnost Slovácké vodárny a kanalizace, a.s., s čím podnikají a jaké jsou jejich hospodářské výsledky na trhu poskytovaných služeb.

6.1 Zlínský kraj

6.1.1 Charakteristika kraje

Zlínský kraj vznikl sloučením čtyř již bývalých okresů, které do tohoto kraje patří. Jde o Zlínský, Kroměřížský, Vsetínský a Uherskohradištský okres. Kraj je situován v jihovýchodní části České republiky, kde tvoří hranici se Slovenskem. V jihozápadní části svého území sousedí s krajem Jihomoravským, v severozápadní s krajem Olomouckým a Moravskoslezským krajem, který je na severní straně Moravy. Jelikož je rozloha kraje 3 963 km², tak je z něj čtvrtý nejmenší kraj v ČR. Vyskytuje se v něm celkem 305 obcí, z toho 30 je městem. Koncem roku 2012 v kraji žilo přes 550 000 obyvatel, přesněji 587 693. Hustotou zalidnění převyšuje republikový průměr, protože se na km² vyskytuje 148 obyvatel. Nejvyšší procento obyvatel je převážně situováno v krajském městě Zlíně, konkrétněji je zde 186 obyvatel/km². Naopak nejnižší zalidněnost je v okrese Vsetín (127 obyvatel/km²), protože v tomto okresu převažuje hornatý terén. Na území kraje jsou významná pohoří, jako Moravskoslezské Beskydy, Javorníky a Bílé Karpaty a jiné známé pohoří a pahorkatiny. Hlavní řekou, která protéká krajem je řeka Morava a táhne se většinou území a postupně se do ní vlévají protékající řeky. Jde především o toky řek Bečvy a Olšavy. Na území se vyskytují chráněné krajinné oblasti jako například Beskydy a Bílé Karpaty na pomezí se Slovenskem. Průměrný věk v roce 2012 byl 41,7 let. Kraj je známý svou společenskou atmosférou a velmi dobrým sportovním vyžitím. [36]

6.1.2 Vodovodní a kanalizační infrastruktura

Vodovodní síť ve Zlínském kraji dosahuje délky 3 846 km a patří svou délkou mezi ty menší vodovodní sítě ČR. Touto sítí je zásobeno na 93,4 % obyvatel. Celkem 549 202 obyvatel kraje je zásobeno pitnou vodou z vodovodů z celkového počtu obyvatel, jež se

nacházejí v kraji. Dalším zajímavým údajem, který se týká vodovodů je počet osazených vodoměrů a vodovodních přípojek. V prvním případě je celkový počet 123 373 vodoměrů a v druhém případě 124 622 vodovodních přípojek v délce 1 278 km. Kapacita vodojemů a zdrojů podzemních vod vyskytujících se území Zlínského kraje je 222 073 m³ a 1 373 l. sec⁻¹. Fakturovaná voda, která je především využívána v domácnostech byla v roce 2012 na hodnotě 23 423 tis. m³ a voda nefakturovaná ve výši 6 730 tis. m³, jde o vodu, která se z větší části ztrácí v potrubní síti. [37]

Z celkového počtu obyvatel vyskytujících se v kraji je na kanalizaci napojena převážná většina z nich, tedy 531 854 obyvatel, kdy podíl těchto obyvatel činí 90,4 %. Na kanalizaci s ČOV je napojeno 475 459 obyvatel, ať už se jedná o mechanickou ČOV nebo mechanicko-biologickou ČOV. Do kanalizace jsou vypouštěny odpadní vody, které jsou buď splaškové, nebo průmyslové v počtu 27 515 tis. m³. Ačkoliv jsou čištěné vody v řádu 43 661 tis. m³, jde zejména o vody splaškové, srážkové a průmyslové. Z výsledku, který vyplývá dle Českého statistického úřadu je podíl čištěných odpadních vod z vod vypouštěných do kanalizace 95,0 %. Do vodních toků je přitom vypouštěno 45 774 tis. m³ vod. Délka kanalizační sítě a počet kanalizačních přípojek je následující, kanalizační sítě jsou v délce 2 693 km a kanalizačních přípojek je 108 640, které mají délku 959 km. Ve Zlínském kraji bylo v roce 2012 evidováno 100 ČOV, přičemž kapacita těchto zařízení provádí činnost o objemu 193 733 m³ za den. [37]

6.2 Vodárenské společnosti Zlínského kraje

Na území Zlínského kraje podnikají čtyři velké firmy, které se zabývají vodovody a kanalizacemi.

Obr. 7 Zlínský kraj a jednotlivé vodárenské společnosti [vlastní zpracování]

O provoz vodárenské infrastruktury dnes již bývalých okresů se stará město, kdy můžeme říct, že jde o tzv. *městskou vodárnu*. Tento případ se vyskytuje ve třech případech Zlínského kraje, jen na území Zlínska působí soukromá společnost Moravská vodárenská, a.s., která patří do skupiny Veolia Voda s. a. působící na českém území.

6.2.1 Vodovody a kanalizace Vsetín, a.s.

Území Vsetínska je součástí Zlínského kraje a sousedí se dvěma jeho regiony, s regionem Zlínským a Kroměřížským. Rozlohou je tento region největší z celého Zlínského kraje o ploše 1 143 km². Pokrývá téměř 29 % území a sousedí se dvěma přiléhavými kraji, jde o kraj Olomoucký a Moravskoslezský. V jihovýchodní části sousedí se státem Slovensko. Vsetínsko patří mezi nejhornatější část kraje a je charakteristické svým lesním porostem, kdy tento porost představuje 54 % území. Významným vodním tokem, který se zde nachází, je řeka Bečva, která se posléze vlévá do Moravy. Morava teče do Dunaje a ten se nakonec dostane až do Černého moře. Hustota osídlení je v tomto regionu podprůměrná oproti jiným částem ČR, tedy 127 obyvatel/km². Velkými městy, která se starají o zaměstnanost v tomto zemědělském regionu jsou Vsetín, Rožnov pod Radhoštěm a Valašské Meziříčí. [38]

V regionu Vsetín podniká společnost Vodovody a kanalizace Vsetín, a.s., která má pod svou ochranou dvě hlavní úpravní povrchové vody pro zabezpečení a dodávku pitné vody. Jde o úpravní vod (dále jen „UV“) v Karolince a ve Valašském Meziříčí. Dále vlastní úpravnu podzemní vody v Rožnově pod Radhoštěm a ještě jedno prameniště podzemní vody, které se vyskytuje v části Vsetín-Ohrada. Obyvatelstvu tato společnost zabezpečuje 97,4 % výroby pitné vody v okolí, která se vyrobí a dodá do vodovodů z těchto čtyř hlavních zařízení. Necelá tři procenta představují menší zdroje obcí z pramenišť. [39]

Tab. 11 Úpravní vod na Vsetínsku a výroba pitné vody [Zdroj: upraveno podle 39]

Místo	Výroba vody (v tis. m ³)	Podíl na celkové výrobě (v %)	Zdroj
ÚV Karolinka	3 621,9	56,8	Povrchová voda
ÚV Val. Meziříčí	519,8	8,2	Povrchová voda
Vsetín-Ohrada	1 603,8	25,1	Podzemní voda

ÚV Rožnov p. Rad.	462,9	7,3	Podzemní voda
Kelč	0,1	0,0	Podzemní voda
Místní zdroje	167,1	2,6	Podzemní voda
Společnost (celkem)	6 375,6	100,0	-
Voda fakturovaná	4 661,0	-	-
Voda předaná	896,0	-	-
Voda nefakturovaná	818,0	-	-

Společnost Vodovody a kanalizace Vsetín, a.s. byla založena k 1. 12. 1993 na dobu neurčitou. V roce 1993, kdy byla tato společnost založena byl základní kapitál ve výši 508 921 000 Kč. Od roku 2000 dochází k neustálému zvyšování kapitálu nepeněžitými vklady obcí, které poskytují svůj vodohospodářský majetek této společnosti. K 31.12.2013 činil základní kapitál 884 054 000 Kč. Největším akcionářem je společnost Valašská vodohospodářská a.s., jenž vlastní celkový podíl 100 % akcií základního kapitálu. V roce 2013 měla společnost pod sebou na 218 zaměstnanců. [40]

Tab. 12 Vybrané údaje o vodovodech – Vsetín [Zdroj: upraveno podle 40]

Ukazatel	Jednotka	2011	2012	2013
Počet obyvatel zásobených vodou (v regionu)	obyvatel	107 361	109 186	109 306
Počet obcí zásobených vodou	počet	52	52	54
Délka vodovodní sítě	km	796	803	814
Počet vodovodních přípojek	ks	20 355	20 512	20 699
Počet osazovaných vodoměrů	ks	20 321	20 478	20 665

Z údajů lze vidět to, že rostou počty obcí napojených na vodovod, přibývají kilometry vodovodních sítí a roste spotřeba materiálu pro příjem pitné vody.

Společnost se postarala o výrobu 6 375 tis. m³ vody za rok, což oproti předchozím roků znamená pokles v její výrobě. Faktem je i to, že v roce 2013 činila denní potřeba na jednoho obyvatele 81 litrů vody, naopak v roce 2012 byla tato spotřeba o 0,7 litru větší, než je tomu dnes. Dochází k menšímu odběru pitné vody obyvatelstvem a šetření na této položce.

Z výsledků a údajů, které jsou poskytnuty o poruchovosti na jednotlivých vodovodních řádech, přípojkách a jiných zařízeních dochází k rapidnímu zmírnění. To znamená, že klesá počet výjezdů na inkriminovaná místa. počet poruch v roce 2013 přesáhl hranici 200 případů. V roce předchozím jich bylo 313 a o rok předtím bylo 281 poruchových událostí. [40]

Tab. 13 Vybrané údaje o kanalizaci – Vsetín [Zdroj: upraveno podle 40]

Ukazatel	Jednotka	2011	2012	2013
Počet připojených obyvatel na kanalizaci	obyvatel	92 764	93 704	92 730
Počet čistíren odpadních vod	ks	12	12	12
Délka stokové sítě (bez přípojek)	km	435	437	441
Počet kanalizačních přípojek	ks	11 881	12 357	12 456

V porovnání údajů o počtu obyvatel, již jsou připojeni na veřejný vodovod a následně na kanalizaci bychom přišly k rozdílnému číslu. Téměř 15 tisíc z nich není na kanalizaci a stokovou síť napojeno. Společnost se stará o 12 ČOV, ale jen 5 z nich je v plném majetku společnosti, zbylých 7 ČOV je v majetku jednotlivých obcí. Těchto 7 ČOV je provozováno na principu nájemné smlouvy mezi těmito subjekty. [40]

Když bychom porovnali investice, které se uskutečnily v uplynulých třech letech, dostaly bychom tato čísla, jež znamenají jejich postupné zvyšování. V roce 2011 byla investice 73 634 tis. Kč, v nadcházejícím roce byla částka a 10 tis. Kč větší. V posledním zúčtovacím období byla investice ještě větší o hodnotě 93 376 tis. Kč. Většina těchto prostředků byla a je použita na rekonstrukce a jiné akce, které se týkají zlepšování vodohospodářské infrastruktury. [40]

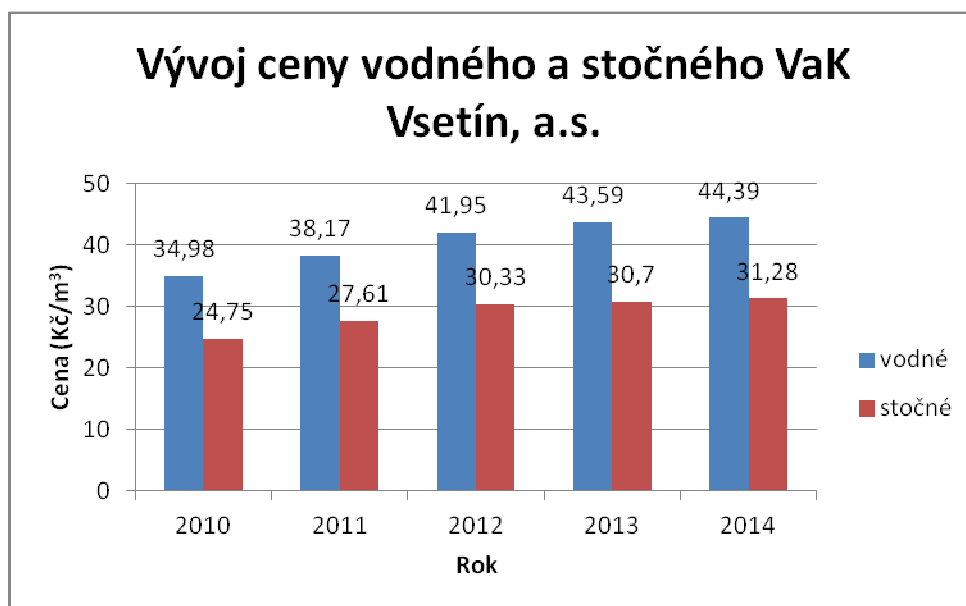
Co se týče zdrojů financování této společnosti, tak jejich většina pochází z toho, co si společnost sama vydělá. Tudíž vlastní zdroje představují největší položku při financování chodu společnosti. Dalším zdrojem financí jsou dotace poskytnuté na rozvoj a zkvalitnění služeb, v roce 2013 byla poskytnuta dotace přesahující 7 000 tis. Kč. V předchozím roce byla dotace 8 790 tis. Kč a o rok předtím 4 672 tis. Kč. V posledním zúčtovacím období činily vlastní zdroje 86 188 tis. Kč z celkového počtu 93 376 tis. Kč. [40]

Nejvýznamnější položkou, která se stará o největší procento výnosů a značně přispívá na zdravý chod společnosti je položka za dodávku pitné a odvod odpadních vod. Dalšími výnosy jsou položky za stavební výrobu, za služby, za aktivaci stavebních investic, dále to jsou položky za prodej majetku a jiné méně významné výnosy. Například v roce 2013 bylo na výnosech vybráno na 373 916 tis. Kč, z toho 334 363 tis. Kč bylo za pitnou vodu a její následné odvádění do kanalizace.

Naopak největšími položkami nákladů, které zatěžují chod společnosti jsou náklady spojené se spotřebou materiálu, energií a s opravami a udržováním zařízení v provozu. Další náklady jsou spojené s daněmi, poplatky, odpisy a jinými potřebnými poplatky.

Největším příjmem všech vodárenských společností, které podnikají s pitnou vodou a jejím následným odváděním do kanalizačních sítí tvoří položky za vodné a stočné. Představují téměř u všech těchto subjektů $\frac{3}{4}$ příjmů nebo i více ze všech položek na kterých může jakákoliv vodárenská společnost vydělávat. [40]

Vodné a stočné u společnosti Vodovody a kanalizace Vsetín, a.s.:

Obr. 8 Vodné a stočné – Vsetín [vlastní zpracování]

Vodovody a kanalizace Vsetín, a.s. v roce 2013 hospodařily se ziskem 8 117 tis. Kč, jak vyplývá z výroční zprávy společnosti. [40]

6.2.2 Vodovody a kanalizace Kroměříž, a.s.

Ve Zlínském kraji se Kroměřížský region nachází v jeho západní části. Svou celkovou polohou zasahuje do všech zbývajících částí a území kraje. S rozlohou, které má toto území je vůbec tím nejmenším v celém Zlínském kraji, území je o rozloze 796 km². Kroměřížský region pokrývá 20 % z celkového území a žije v něm i nejmén obyvatel kraje. Severním sousedem je Olomoucký kraj a kraj Jihomoravský je v jeho jihozápadní části. Území je charakteristické zemědělskou půdou o ploše 61 % a lesy 27 %. Hlavní řekou protékající tímto regionem je řeka Morava, do které se postupně vlévají přítoky jako Haná nebo Rusava. Zalidněnost je o 8 obyvatel na km² vyšší než u předchozího regionu Vsetín, což představuje průměr republiky. Kroměřížský region je ze všech čtyř regionů Zlínského kraje druhý s největší nezaměstnaností, jde o údaj poskytnutý z Úřadu práce koncem roku 2012. Významným místem a centrem této oblasti je město Kroměříž, které je známo po celém území ČR. Dalším známým místem je například město Holešov. [38]

Od roku 1993 na území regionu provozuje svou činnost vodárenská společnost Vodovody a kanalizace Kroměříž, a.s.. Svou podnikatelskou činností se stará o rozvoj a provoz činností, které souvisejí s dodávkou pitné vody a zpracováním těchto vod do velkých měst této oblasti, jako je například již zmiňovaná Kroměříž nebo Holešov, dále sem patří města jako Bystřice pod Hostýnem, Hulín nebo Morkovice. Společnost dodává pitnou vodu i do jiného regionu a kraje, konkrétněji do regionu Prostějov, do obce Nezamyslice. [41]

Na území regionu Kroměříž se vyskytuje jedna jediná úpravná vody a to v Kroměříži, která zásobuje obyvatelstvo pitnou vodou z celé oblasti. Koncem roku 2013 byla provedena rekonstrukce této úpravně o celkové hodnotě 182 milionů Kč. Podpora na rekonstrukci byla zejména z prostředků Operačního programu Životní prostředí, který přispěl částkou přes 100 milionů Kč. O zbylá procenta částky se postarala sama společnost. Úpravná upravuje surovou podzemní vodu celkem z 8 lokalit. Hlavním důvodem rekonstrukce je vyšší kvalita dodání pitné vody a snížení provozních a jiných nákladů, které se podílejí na její výrobě. [42]

Základní kapitál společnosti Vodovody a kanalizace Kroměříž, a.s. činí 778 844 000 Kč, jde o výši kapitálu, který je plně splacen. Akcie tohoto kapitálu jsou rozděleny ve větší části na obce a města a v nemalé míře i na majitele. Většinovým akcionářem je město Kroměříž, které vlastní 46,31 % podílu základního kapitálu, jde o údaj k 31. 12. 2013. [41]

Tab. 14 Vybrané údaje o vodovodech – Kroměříž [Zdroj: upraveno podle 41]

Ukazatel	Jednotka	2011	2012	2013
Počet obyvatel zásobených vodou (v regionu)	obyvatel	102 859	103 547	103 829
Délka vodovodní sítě	km	596	597	599
Počet vodovodních přípojek	ks	23 578	23 898	23 925
Počet osazovaných vodoměrů	ks	23 667	23 846	24 049

Pokud bychom porovnali vývoj a to jak se mění fakturovaná voda u této společnosti, měli bychom následující údaje:

Tab. 15 Vývoj fakturované vody – Kroměříž [Zdroj: upraveno podle 41]

Ukazatel	2011	2012	2013
Voda pitná celkem (tis. m³)	4 527	4 468	4 309
Obyvatelstvo (tis. m³)	2 728	2 736	2 662
Ostatní (tis. m³)	1 799	1 732	1 647

Z výše uvedené tabulky můžeme vidět, kdo nejvíce přijímá pitnou vodu, jde zejména o domácnosti a domy, které jsou napojeny na veřejný vodovod. [41]

Když bychom se dostaly k údajům o poruchách, které se vyskytly na vodovodech, dostaly bychom čísla kolem sta poruch, které ovlivňují dodávku pitné vody vedoucí až ke svému spotřebiteli. V roce 2011 se stalo 289 poruch, v roce 2012 bylo poruch dvakrát více tedy 603 a v následujícím roce jich bylo téměř o polovinu méně, 304 poruch. [41]

Tab. 16 Vybrané údaje o kanalizaci - Kroměříž [Zdroj: upraveno podle 41]

Ukazatel	Jednotka	2011	2012	2013
Počet připojených obyvatel na kanalizaci	obyvatel	89 090	89 226	89 383
Počet čistíren odpadních vod	ks	15	15	15
Délka kanalizační sítě	km	272	274	307
Počet kanalizačních přípojek	ks	16 739	16 783	16 827

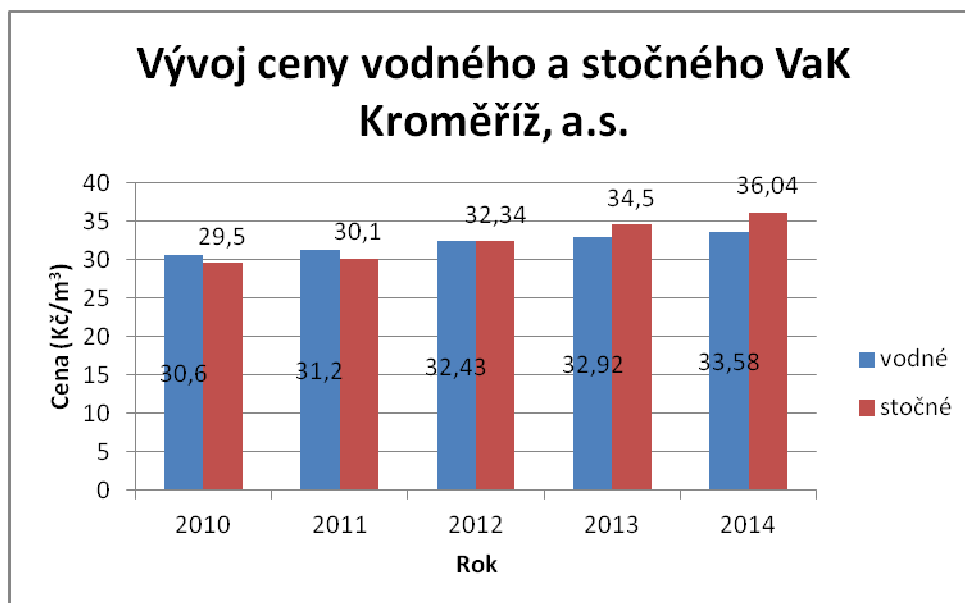
Největšími výnosy společnosti a vůbec tou nejvýznamnější položkou, která ji tvoří jsou výnosy za dodávku vodného a stočného. Mezi další položky, které lze řadit mezi výnosy patří prodej služeb a zboží, aktivace vnitropodnikových služeb, prodej dlouhodobého majetku, prodej materiálu a ostatní provozní náklady. Dalšími výnosy, které patří do finanční zprávy jsou výnosy finanční a mimořádné. Pokud bychom se blíže podívaly tak na-

příklad v uplynulých třech letech se položky za vodné a stočné promítly do rozpočtu takto, viz níže.

V roce 2011 tvořily finanční zisky za vodné a stočné 266 488 tis. Kč z celkové částky 279 056 tis. Kč. O rok později bylo na vodném a stočném vybráno 273 238 tis. Kč z částky 284 138 tis. Kč a v roce 2013 byla hodnota všech výnosů na celkové částce 287 574 tis. Kč. Vodné a stočné se na částce podílelo téměř většinou a to o hodnotě 274 644 tis. Kč. [41]

Náklady, které musela společnost vynaložit jsou následující, nejvíce peněz šlo na náklady, které byly spojeny s provozem, kdy jde zejména o spotřebu materiálu, spotřebu energií, opravy, ostatní služby, osobní náklady, daně, poplatky a odpisy. Jako i u výnosů tak i mezi náklady patří položky finanční a mimořádné. V roce 2011 ale i v dalších letech jsou nejvýznamnější položkou nákladů, náklady hrazené na samotný provoz, kdy tato částka představuje téměř veškerý podíl z celkového počtu. Z údajů, které vyplývají z čísel tak v roce 2011 se vynaložilo na náklady celkem 265 176 tis. Kč, v roce 2012 to bylo 269 946 tis. Kč a v posledním zúčtovacím období to bylo 272 133. Lze sledovat mírné zvyšování těchto položek v důsledku stále se zvyšujících cen energií a položek za materiál.

Z výsledků týkají se zisku po zdanění si společnost vede celkem dobře a má vzrůstající tendenci. Rok 2011 přinesl zisk o hodnotě 13 880 tis. Kč, v následujícím roce byl 14 192 tis. Kč a v posledním zúčtovacím období o částce 15 441 tis. Kč. Nejvýznamnější investiční akcí posledních let, kterou společnost provedla, byla již zmiňovaná akce úpravny vod. V předchozích dvou letech se investice týkaly většinou rekonstrukcí a intenzifikací velkých ČOV na území regionu. Šlo o ČOV Hulín a Chropyně, prostředky na všechny tři velké akce byly financovány z dotací EU, vlastních zdrojů společnosti a úvěrů. [41]

Obr. 9 Vodné a stočné – Kroměříž [vlastní zpracování]

6.2.3 Moravská vodárenská, a.s.

Zlínský region je součástí stejnojmenného kraje a je situován do jeho střední části. Sousedí se všemi třemi regiony, které se v tomto kraji nacházejí. V jihozápadní části sousedí s regionem Uherské Hradiště, v severozápadní s kroměřížským a v severovýchodní části se vsetínským regionem. Na východě svého území region zasahuje až do Slovenské republiky. S rozlohou o výměře plochy 1 034 km² je druhým největším regionem což představuje přes 26 % území Zlínského kraje. Pro region je typický rozmanitý terén, kde se střídají kopce a níže položená místa. Nejvyšší místo se nachází ve výšce 835 m nad mořem a nejnižší ve 183 m nad mořem. Vyskytují se zde významná pohoří a to Hostýnské vrchy a Bílé Karpaty. Lesy pokrývají více jak 40 % území a zemědělská půda z 50 %. Řeka Morava, která je jednou z těch největších českých řek protéká tímto územím a v Otrokovicích se do ní vlévá řeka Dřevnice, jež pramení na území regionu. Území je hustě zalidněno což představuje fakt, že na 1 km² zde žije asi 186 obyvatel, což je o 53 obyvatel více než jaký je republikový průměr. Velkými městy, která se zde nacházejí, jsou například Otrokovice, Napajedla, lázeňské město Luhačovice a krajské město Zlín. [38]

Moravská vodárenská, a.s. je společnost, která se stará o provoz vodohospodářské infrastruktury a patří do koncernu Veolia Voda s. a.. Vznik společnosti se datuje k 11. 11. 1994. Na základě dlouhodobých smluv, které tato společnost podepsala městům jako Olomouc, Prostějov nebo Zlín se stará o dodávku pitné vody. Stoprocentním akcionářem spo-

lečnosti Moravská vodárenská, a.s. je Veolia Voda s. a., která má hlavní pobočku těchto tří zmiňovaných měst v Olomouci. [43]

Z uvedených dat, která jsou přístupná veřejnosti tak základní kapitál společnosti činí 115 901 000 Kč, o celkovém obratu 1,325 miliardy Kč. O provoz a o různé věci, které se týkají například administrativy se stará na 466 zaměstnanců. Podle výsledků jež tato společnost uvádí, tak je Zlínský region se svou spotřebou vody na druhém místě s hodnotou 82,7 l. Jde o údaj, který porovnává kolik jedna osoba za jeden den spotřebuje litrů vody. Na prvním místě jsou obyvatelé Olomoucka o hodnotě 94 litrů za den a vůbec nejmíň vody spotřebují obyvatelé na území Prostějovska a to 77,86 litrů. [44]

Tab. 17 Vybrané údaje o vodovodech – Veolia Voda [Zdroj: upraveno podle 44]

Ukazatel	Jednotka	2013
Počet obyvatel zásobených vodou (v regionech)	obyvatel	398 155
Délka vodovodních řádů a sítí (bez přípojek)	km	2 100
Počet vodovodních přípojek	ks	67 149
Počet provozovaných vodojemů	ks	158

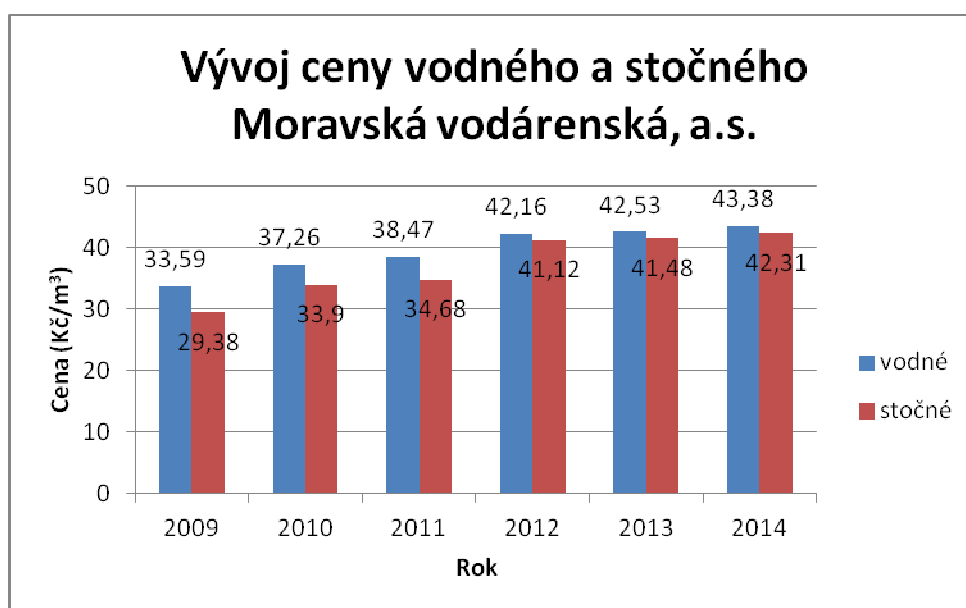
Z výše uvedené tabulky vidíme, že téměř 400 000 obyvatel je zásobeno pitnou vodou od této společnosti, trh je rozptýlen mezi větší území nejen tohoto kraje. Společnost se stará a spravuje na 30 úpravě vod, ze kterých vzešel údaj o vodě, která je určena ke každodenním účelům a to o hodnotě 22 062 tis. m³ za rok. [44]

Tab. 18 Vybrané údaje o kanalizaci – Veolia Voda [Zdroj: upraveno podle 44]

Ukazatel	Jednotka	2013
Počet připojených obyvatel na kanalizaci	obyvatel	308 984
Počet čistíren odpadních vod	ks	27
Délka kanalizační sítě (bez přípojek)	km	1 239
Počet kanalizačních přípojek	ks	46 848

Pokud bychom porovnali obyvatele, kteří jsou napojeni na vodovod a následně na kanalizaci dostaly bychom se k rozdílnému číslu a to, že 80 tisíc z nich není na tuto kanalizaci napojeno. V předešlém roce bylo vyčištěno na 39 300 tis. m³ odpadních vod, které prošly ČOV. [44]

V následující tabulce jsem porovnal v regionu Zlín cenu za vodné a stočné, zda se její hodnota zvyšuje nebo snižuje. Jelikož se jedná o soukromou společnost, tak lze předpovídat, že cena za obě položky bude vyšší než u vodárenských společností, které jsou vlastněny městy nebo obcemi.

Obr. 10 Vodné a stočné – Veolia Voda [vlastní zpracování]

Z výše uvedeného vidíme, že cena za vodné je ještě srovnatelná s ostatními vodárenskými společnostmi, ale cena za stočné je až příliš velká a tudíž celková částka za obě položky je neporovnatelná s konkurencí. Velký vliv na vývoji ceny má ukazatel DPH, který zapříčiňuje stále se zvyšující cenu vody. O poskytování vodárenské infrastruktury se v tomto regionu stará soukromá společnost patřící do koncernu Veolia Voda s. a. naopak u všech třech zbylých regionů je poskytování vodárenských služeb v rukou městských vodáren.

6.2.4 Slovácké vodárny a kanalizace, a.s.

Posledním regionem, který se nachází ve Zlínském kraji je region Uherské Hradiště. Sousedí se třemi přilehlými regiony, s regionem Hodonín, jenž patří do kraje Jihomoravského. Na severozápadě je sousedem region Kroměříž a region Zlín na severovýchodě, jde o regiony patřící do stejného kraje a ještě sousedí se Slovenskem. Region Uherské Hradiště je se svou rozlohou 991 km² druhým nejmenším regionem a představuje 25 % území Zlínského kraje. S hustotou zalidnění, jež činí 145 obyvatel na km² představuje republikový průměr o více než 12 obyvatel. Nejvyšším vrcholem, který se nachází na tomto území je Velká Javořina o nadmořské výšce 970 metrech, patří do pohoří Bílých Karpat. Region je charakteristický zemědělskou půdou a lesy, jež pokrývají 30 % území. Uherským Hradištěm a jinými městy protéká řeka Morava, kdy nejvýznamnějším přítokem je řeka Olšava. Region je známý především svým kulturním pojetím a nezaměnitelnou atmosférou, od Jízdy Králů, fašanků a kulturních akcí. Mimo jiné i přes hrady a zámky nebo také poutním místem Velehrad až po Památník Velké Moravy ve Starém Městě. [38]

Jediným poskytovatelem vodárenských služeb na území Uherského Hradiště je společnost Slovácké vodárny a kanalizace, a.s.. Vznik společnosti se datuje k 1. 12. 1993 a základní kapitál společnosti je o hodnotě 668 741 000 Kč, jde o částku, která byla zveřejněna 31. 12. 2012. Největšími akcionáři této společnosti jsou dvě města a to Uherské Hradiště a Uherský Brod, první město vlastní 30,46 % akcií a 15,23 % akcií je ve vlastnictví města Uherský Brod. [45]

Součástí společnosti jsou i čtyři hlavní úpravní vod, jednou z nich je i ta největší a nejdůležitější pro celý region, jenž se nachází v Ostrožské Nové Vsi. Úpravna vod byla postavena v letech 1976 pro průtok 240 litrů za jednu sekundu. Pro zdroj surové vody a její následnou úpravu slouží dva zdroje podzemních vod, jedná se o prameniště a vrt, ze kterých se tato voda bere. Dalším takovým zdrojem je zdroj povrchové vody. [46]

Každým rokem úpravnou projde až 7 500 tis. m³ vody, což jej činí pro celý region téměř nenahraditelnou. Voda, která je vyrobená po úpravě se postupně dodává do skupinového vodovodu Uherské Hradiště – Uherský Brod – Bojkovice. Tato úpravna poskytuje vodu pro 58 000 obyvatel. Pokud by došlo k výpadku úpravní vod, jenž se nachází v Kněžpoli, tak je zmíněná úpravna schopna dodat vodu do 30 měst a obcí, které mají asi přibližně na 90 000 obyvatel.

Jelikož byla úpravna vystavěna před více než 30 lety, tak si společnost naplánovala rekonstrukci. Díky špatnému technickému stavu a požadavkům na kvalitu pitné vody byla rekonstrukce nevyhnutelná, přičemž lepší zařízení je schopno zabezpečit vyšší stupeň kvality pitné vody. Mezi roky 2003 až 2004 byla zpracována projektová dokumentace, v následujícím roce bylo vydáno stavební a vodohospodářské povolení o možnosti realizace. V roce 2005 byla zahájena tato realizace a za dva roky byl zahájen zkušební provoz. [47]

Celkové náklady na rekonstrukci všech objektů nacházejících se na úpravně vody Ostrožská Nová Ves si vyžádaly investici ve výši 81,5 milionu Kč. Z dotací státního rozpočtu bylo poskytnuto 21,3 milionu Kč, bezúročným úvěrem 35,4 milionu Kč a zbylé prostředky byly tvořeny zdroji samotné společnosti. Společnost Slovácké vodárny a kanalizace, a.s. dala do projektu částku ve výši 24,8 milionu Kč. Rekonstrukce byla prováděna za provozu a byla rozdělena na dvě poloviny, protože pokud by se jednalo o rekonstrukci za plného provozu byla by tato realizace projektu velmi náročná. Téměř celý rok 2006 byla úpravna vody využita a provozována jen z poloviny. Práce byly náročné, protože v tentýž rok se jeden z objektů nacházel pod vodou z důvodu zaplavení. [47]

V roce 1959 byla vybudována a dána do provozu úpravna vod v Kněžpoli, provozně byla dána na výkon, který je o hodnotě 150 litrů za sekundu pitné vody. Zdrojem vody pro úpravu je jímací území se třemi zdroji podzemních vod, které jsou v blízkosti řeky Moravy. Podle rekonstrukce, která byla provedena v roce 1999 je výkon úpravní stanoven na 80 litrů za sekundu, pokud by ale došlo k novému vylepšení lze počítat i s výkonem přes 100 litrů za sekundu. Ve dvou akumulacích nádržích, které jsou potřebné pro úpravu vod se z první nádrže voda vede do vodojemů, které zásobují skupinový vodovod v lokalitě Uherské Hradiště – Mařatice a dále do střední i západní části dnes již bývalého okresu. Druhá akumulacní nádrž zásobuje vodojemy na severovýchodě regionu.

Třetí úpravnu vod je ta, která se nachází v městě Bojkovice. Úpravna je součástí skupinového vodovodu, který zásobuje téměř 20 tisíc obyvatel ve východní části regionu, konkrétně v lokalitách Uherský Brod a Luhačovice. Byla vybudována v roce 1968 o maximálním výkonu 37 litrů za sekundu. Poslední úpravnu vod, která patří pod Slovácké vodárny a kanalizace, a.s. je ta, která je v městské části Uherského Brodu v Těšově, ale v roce 2002 byla z ekonomických důvodů provozně dána mimo provoz, nicméně se dá využít jako záložní zdroj. [46]

Tab. 19 Vybrané údaje o vodovodech – Uh. Hradiště [Zdroj: upraveno podle 45]

Ukazatel	Jednotka	2010	2011	2012
Počet obyvatel zásobených vodou (v regionu)	obyvatel	114 223	114 497	114 770
Délka vodovodní sítě	km	836	837	839
Počet vodovodních přípojek	ks	28 257	28 447	28 674
Počet osazovaných vodoměrů	ks	28 466	28 677	28 910

Procento obyvatelstva napojeného na veřejný vodovod v lokalitě Uherského Hradiště každým rokem lehce stoupá. S tím souvisí i počet nově budovaných kilometrů vodovodní sítě a souvisejících přípojek a osazených vodoměrů.

V posledním zúčtovacím období bylo celkem vyrobeno na 5 933 tis. m³, což je o 153 tis. m³ více než v roce 2011. V roce 2010 se jí vyrobilo ale ještě více a to 5 978 tis. m³. Nejvíce se na fakturaci pitné vody podílejí domácnosti téměř 63 % a zbylá procenta tvoří tzv. ostatní odběratelé, jde o údaj z roku 2012. Výroba pitné vody lehce stagnuje, což může mít nepatrný vliv na výnosech společnosti. Lidé více šetří s vodou, než tomu bylo ještě před pár lety. [45]

Tab. 20 Vybrané údaje o kanalizaci – Uh. Hradiště [Zdroj: upraveno podle 45]

Ukazatel	Jednotka	2010	2011	2012
Počet připojených obyvatel na kanalizaci	obyvatel	98 221	99 186	99 656
Počet čistíren odpadních vod	ks	17	17	17
Délka kanalizační sítě	km	555	566	555
Počet kanalizačních přípojek	ks	25 398	26 108	26 077

V roce 2012 společnost provozovala kanalizace ve 47 městech a obcích Uherskohradištska. Z celkových 17 ČOV, jsou 4 v plném vlastnictví společnosti, jde o ČOV v Uherském Hradišti, Huštěnovicích, Kněžpoli a v Prakšicích. Zbylých 13 ČOV je v majetku do-

tčených obcí nebo měst, společnost na nich provozuje svou činnost na základě nájemních a provozních smluv. [45]

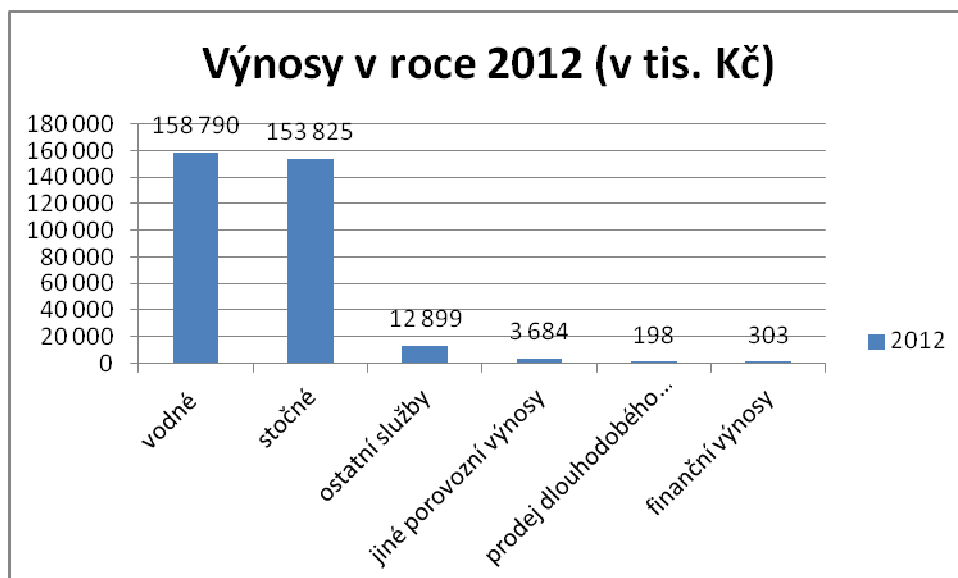
Společnost je držitelem několika důležitých certifikátů integrovaného systému, které jsou důležité pro práci s vodohospodářskou infrastrukturou. Jde například o certifikát podle normy managementu jakosti ČSN EN ISO 9001:2009, environmentálního managementu ČSN EN ISO 14001:2005 a systému managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ČSN OHSAS 18001:2008. Jsou to všechno důležité normy, které slouží pro provozovatele nebo ty, kteří chtějí provozovat vodovody a kanalizace. [45]

Každoroční investice společnosti si vyžadují desítky milionů korun na různé akce. Nejvíce investic téměř každým rokem putuje na stavební práce, například v roce 2012 částka na tyto práce činila 51,1 milionů Kč, celkový objem v tomtéž roce na investice byl něco málo přes 64,1 milionů Kč. Například v roce 2011 byly celkové investice v hodnotě 117,5 milionů Kč. Je to dáno tím, jak se společnost rozhodne, jaké má priority a co bude v daném roce provádět za akce.

Každým rokem musí společnost dávat i nemalé peněžní prostředky na opravy, jedná se o částky, které přesahují hodnotu 40 milionů Kč. Jde převážně o opravu kanalizací, protože většina z nich je stará a málo udržovaná. [45]

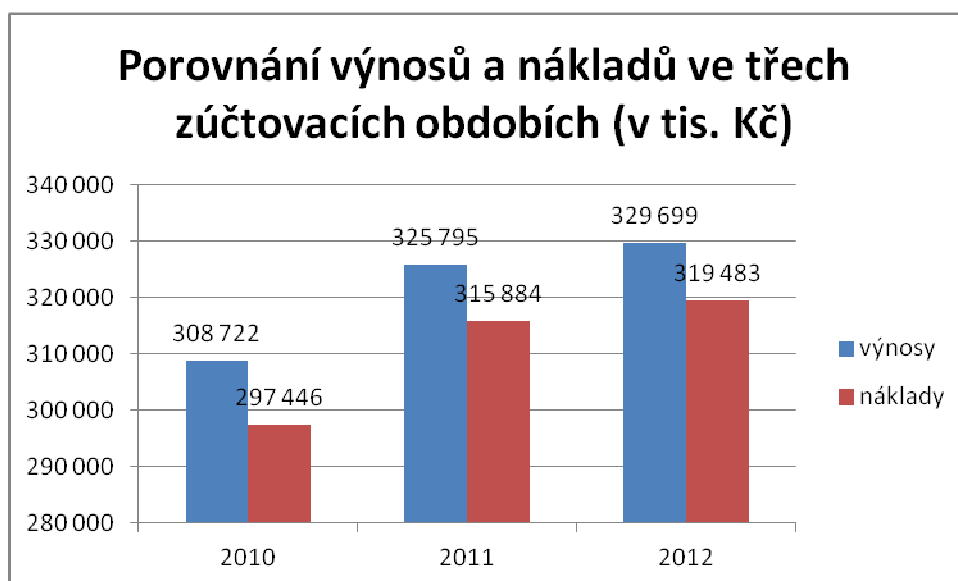
Z výsledků hospodaření společnosti vyplývá, že se pohybuje v reálně kladných číslech. Na výsledcích hospodaření má největší vliv to, jaký bude výnos z vodného a stočného, kdy jde téměř o 95 % z celkového výnosu. V roce 2012 byl zisk před zdaněním na hranici 14 milionů Kč. Po zdanění byl zisk přesahující 10 milionů Kč.

Na výnosech a tržbách se nejvíce podílí již zmiňovaná položka za vodné a stočné, v roce 2012 to bylo 312 615 000 Kč, což je z celkového výnosu 329 699 000 Kč ta nejvýznamnější částka. V roce 2011 bylo částka za vodné a stočné 305 170 000 Kč z celkových výnosů 325 795 000 Kč. Lze sledovat postupnou tendenci zvyšování jak z výnosů za vodné a stočné tak i částku která se promítne v celkových výnosech. Mezi lety 2011 a 2012 byl rozdíl v konečných výnosech 4 miliony Kč. [45]

Obr. 11 Rozdělení položek výnosů – Uh. Hradiště [vlastní zpracování]

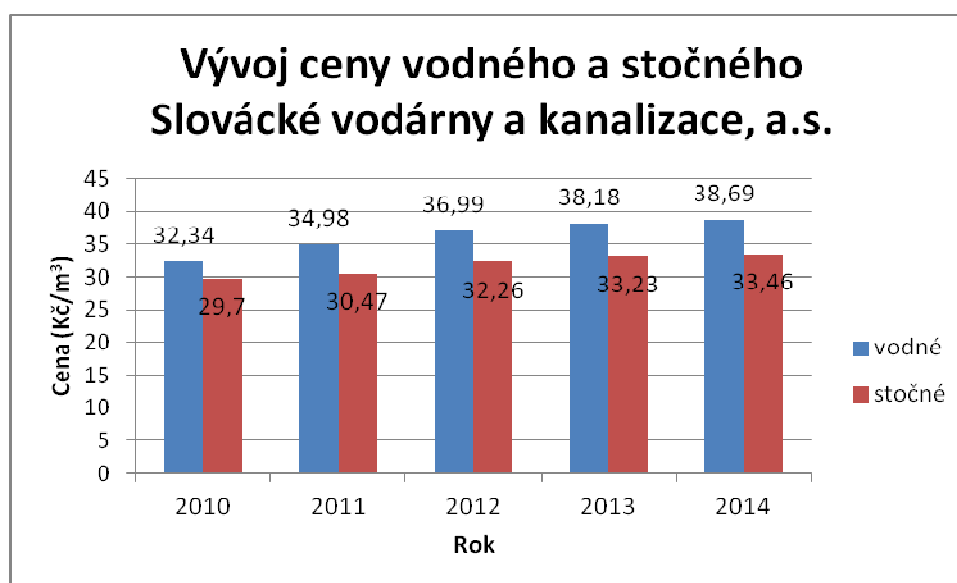
Největšími náklady, které zatěžují společnost jsou náklady spojené s provozní částí. V roce 2012 se tato částka vyšplhala na hranici 315 135 000 Kč, což je z celkové částky 319 483 000 Kč téměř jediná položka nákladů. Provozní náklady na konci roku 2011 byly 311 247 000 Kč z celkové hodnoty 315 884 000 Kč. Všeobecně náklady jsou spojené se mzdami, opravami a údržbou infrastruktury. Dále lze mezi náklady řadit spotřebu materiálu, spotřebu energií a účetní odpisy aj.. [45]

Obr. 12 Rozdíl mezi výnosy a náklady – Uh. Hradiště [vlastní zpracování]

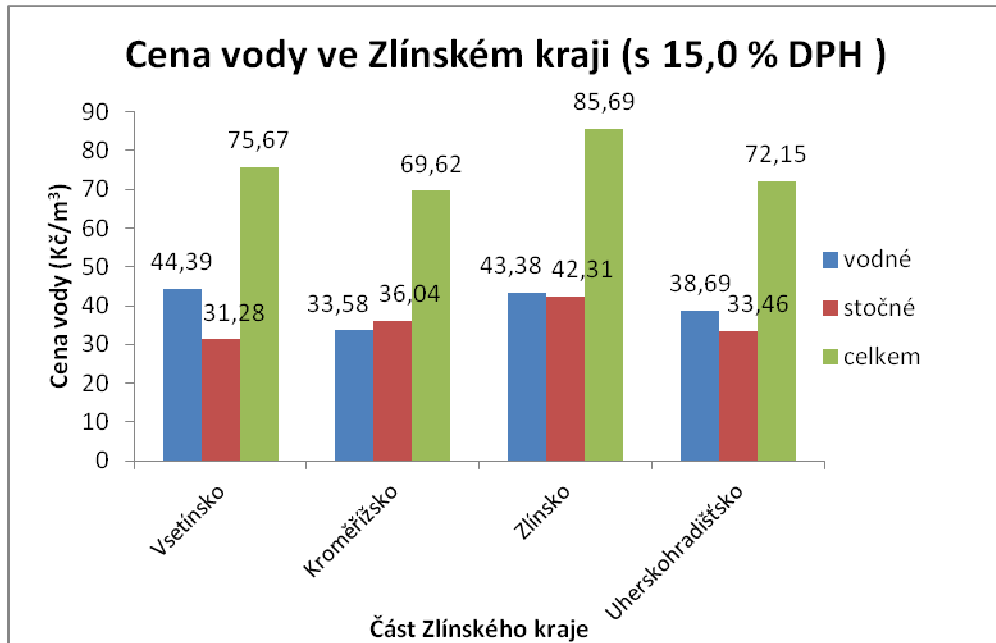
Financování na provozní činnost společnosti je hrazeno především z prostředků, které se tzv. vyberou na vodném a stočném a ty se vrací zpět do oběhu společnosti. K 31. 12. 2012 činila nesplacená výše úvěrů téměř 34 milionů Kč, v průběhu téhož roku došlo ke snížení zadluženosti o částku 4,5 milionů Kč. Na částce za vodné a stočné se nejvíce podílí sazba za DPH a taky to, jakým směrem se vydá cenová politika společnosti. Společnost nechá jednotnou cenu za obě položky u všech obcí a měst za podmínky, že nebudou požadovat zvýšení nájemného za obecní nebo městskou infrastrukturu.

Z plánů, které vyplývají, bude na investice v roce 2013 vyčleněna částka 57,5 milionů Kč a na opravy částka o hodnotě 46,7 milionů Kč. Částka, která se týká investic a oprav se pak ještě paralelně dělí mezi vodovody a kanalizace. Společnost si také slibuje, že v dalším zúčtovacím období tedy v roce 2013 bude zisk před zdaněním na hodnotě minimálně 8 milionů Kč. [45]

Obr. 13 Vodné a stočné – Uh. Hradiště [vlastní zpracování]

Ve výše uvedeném grafu lze vidět pozvolné zdražování za služby společnosti. V porovnání posledních dvou let došlo ke zdražení o méně jak jednu korunu za m³ za obě položky.

Obr. 14 Rozdíl v ceně vody – Zlínský kraj [vlastní zpracování]

Uvedený graf ukazuje jaká je celková cena za služby, které jsou poskytovány jednotlivými společnostmi ve Zlínském kraji. Jsou zde uvedeny výše částek, které se týkají vodného a stočného a taky jejich následný součet. Nejlevnějším poskytovatelem těchto služeb je společnost nacházející se v regionu Kroměříž, naopak nejdražšího poskytovatele lze najít na území Zlínska, jenž spadá do soukromého sektoru.

7 PROJEKTY ZLÍNSKÉHO KRAJE

V rámci **Operačního programu Životní prostředí** bylo ve Zlínském kraji podpořeno nebo schváleno na 105 projektů spadajících do vodohospodářské infrastruktury Zlínského kraje. Celkově se v České republice v Prioritní ose 1 podpořilo na 1506 projektů této Prioritní osy. Z toho v rámci oblasti podpory 1.1 na 821 projektů, v oblasti podpory 1.2 na 77 projektů a v poslední oblasti 608 projektů.

Tab. 21 Schválená podpora a alokace OPŽP k 12. 8. 2014 [Zdroj: 49]

Oblast podpory	Počet projektů	Celkové náklady projektu (Kč)	Podpora ERDF/FS (Kč)	Příspěvek SR/SFŽP (Kč)	Celková schválená výše podpory (Kč)	Celková alokace ERDF/FS (Kč)	Alokace k vyčerpání ERDF/FS (FS)
1.1	821	73 046 990 823	43 809 580 134	2 605 622 150	46 415 202 283	45 327 293 846	1 517 713 712
1.2	77	8 685 313 179	5 015 046 147	296 065 506	5 310 111 652	6 895 439 528	1 880 393 382
1.3	608	3 458 558 481	2 811 362 284	165 374 250	2 976 736 534	2 480 357 375	-331 004 909

Celkem bylo k 12.8.2014 podpořeno 17 093 projektů o celkové hodnotě nákladů 238 879 075 881 Kč. Schváleno bylo na projekty 141 805 223 290 Kč podpory, alokace z fondů EU činila o 10 mld. Kč méně a to při kurzu 27,5 Kč za Euro. Jde o údaj pro všechny Prioritní osy Operačního programu Životní prostředí. [49]

V regionu Uherské Hradiště byly celkové náklady na akce o hodnotě 829 992 104 Kč. Z evropských fondů se přispělo na 19 projektů této části kraje 516 030 964 Kč. Ve Zlínském kraji vynaloženy náklady na (jde o sumář všech regionů kraje):

7.1 Oblast podpory 1.1 – Snížení znečištění vod:

- počet projektů: 37,
- celkové náklady: 3 960 250 325 Kč,
- celková schválená podpora: 2 445 988 046 Kč.

7.2 Oblast podpory 1.2 – Zlepšení jakosti pitné vody:

- počet projektů: 4,
- celkové náklady: 242 537 634 Kč,
- celková schválená podpora: 145 822 573 Kč.

7.3 Oblast podpory 1.3 – Omezování rizika povodní:

- počet projektů: 64,
- celkové náklady: 242 502 518 Kč,
- celková schválená podpora: 213 460 552 Kč.

7.4 Celý Zlínský kraj:

- počet projektů: 105,
- celkové náklady: 4 445 290 477 Kč,
- celková schválená podpora: 2 805 271 171 Kč.

Z výše uvedených údajů lze vidět to, že v celém Zlínském kraji byly náklady na projekty o hodnotě 4,5 mld. Kč a fondy EU přispěly na tuto částku bezmála 3 mld. Kč.

Ve Zlínském kraji, konkrétněji v regionu Uherské Hradiště byly následně schváleny, zpracovány nebo se budou v blízké době realizovat tyto projekty:

Tab. 22 Oblast podpory 1.1 – Region Uh. Hradiště [Zdroj: upraveno podle 49]

Název projektu	Příjemce (místo realizace)	Celkové náklady (Kč)	Celková výše podpory (Kč)	Stav projektu
ČOV a kanalizace	Obec Vlčnov	51 007 704	39 266 177	projekt finálně uzavřen
Dostavba kanalizační sítě	Město Kunovice	25 367 334	13 919 982	výdaje projektu certifikovány
Rekonstrukce a intenzifikace ČOV	Město Uherský Brod	187 141 165	113 966 772	realizace projektu ukončena

Intenzifikace ČOV	Obec Strání	60 274 984	38 821 184	projekt v realizaci
Odkanalizování obcí Zlechov, Tupesy, Břestek a ČOV	Svazek obcí Čistý Zlechovský potok	205 012 224	94 828 791	projekt v realizaci
Převedení OV z MČ Vésky a Míkovice na ČOV Uh. Hradiště	Město Uh. Hradiště	35 632 885	22 125 648	schválen k financování
Kanalizace	Obec Bílovice	27 638 815	17 402 958	schválen k financování
Kanalizace a ČOV	Obec Kudlovice	53 117 484	41 949 533	schválen k financování
Kanalizace	Město Bojkovice	92 441 847	61 808 793	schválen k financování
Celkové náklady:		737 634 442	444 089 839	-

Tab. 23 Oblast podpory 1.2 – Region Uh. Hradiště [Zdroj: upraveno podle 49]

Název projektu	Příjemce (místo realizace)	Celkové náklady (Kč)	Celková výše podpory (Kč)	Stav projektu
Rekonstrukce UV Strání	Obec Strání	29 847 066	16 323 804	schválen k financování
Celkové náklady:		29 847 066	16 323 804	-

Tab. 24 Oblast podpory 1.3 – Region Uh. Hradiště [Zdroj: upraveno podle 49]

Název projektu	Příjemce (místo realizace)	Celkové náklady (Kč)	Celková výše podpory (Kč)	Stav projektu
Snížení rizika povodní	Město Uh. Hradiště	2 779 860	2 446 794	výdaje projektu certifikovány
Okluky	Povodí Moravy, s. p.	2 172 000	1 629 000	výdaje projektu certifikovány
Protipovodňová opatření	Mikroregion Ostrožsko - Veselsko	15 300 500	13 749 750	projekt v realizaci
Zlepšení systému povodňové služby	Město Staré Město	11 753 475	10 509 008	projekt v realizaci
Protipovodňová opatření obcí	Obec Horní Němčí	3 177 487	2 859 018	projekt v realizaci
Zlepšení systému povodňové služby	Mikroregion Dolní Poolšaví	4 189 408	3 741 921	projekt v realizaci
Revitalizační opatření	Obec Babice	684 319	500 863	projekt v realizaci
Zlepšení systému povodňové služby	Město Uh. Brod	19 789 200	17 810 280	schválen k financování
Varovný protipovodňový systém	Městys Osvětimany	2 664 347	2 370 687	schválen k financování
Celkové náklady:		62 510 596	55 617 321	-

8 ANALÝZA MAKROPROSTŘEDÍ

8.1 PEST analýza

Analýza je koncipována na Českou republiku ve vztahu s faktory, které ji nejvíce postihují buď více, nebo méně. Jelikož se makroprostředí našeho státu každým dnem mění, je tedy velmi obtížné určit, jaký bude jeho stoprocentní výsledek. PEST analýza přibližuje nejen současnost, ale ukazuje a vyhlíží budoucí stav a vývoj.

Tab. 25 Faktory politické

<i>Faktory</i>	<i>Trend</i>	<i>Dopad/Důsledek</i>
Politická stabilita	Nestabilní	Korupce a špatné vedení státu, dále vede k nespokojenosti občanů.
Daňová politika	Mírně rostoucí	Zvyšování DPH způsobuje vyšší ceny zboží. Zvláště výhodné pro podnikatele.
Dotační politika	Nestabilní	Neexistující strategie ČR pro evropské fondy. Neefektivní využívání finančních prostředků.
Normy a směrnice EU	Rostoucí	Zvyšující se požadavky Evropské komise na dodržování jednotných pravidel členských států. Při jejich nerespektování se vyvodí v dalším programovém období důsledky.
Členství ČR v EU	Rostoucí	Pro stát to přináší značné výhody i nevýhody. Hlavní výhody jsou pro podniky a v možnosti čerpat evropské peníze.

Tab. 26 Faktory ekonomické

<i>Faktory</i>	<i>Trend</i>	<i>Dopad/Důsledek</i>
Ekonomický růst	Stabilní	Česká i světová ekonomika prochází značnou déletrvající krizí. Nevýhodné pro menší podniky.
Zadluženost ČR	Rostoucí	Nesprávně stanovené priority a špatné investování do mnohdy zbytečných záležitostí, což sebou může přinést i krizi.
Ceny energií	Rostoucí	Zdražování za vodu, plyn sebou přináší zvýšené náklady. Domácnosti více využívají studní a krbů.
Kupní síla	Mírně klesající	Čeští občané si toho mohou rok od roku dovolit méně. Dochází k šetření domácností.
Úrokové míry	Stabilní	Od 2. 11. 2012 stanoveny pevné sazby.
Inflace	Klesající	V roce 2014 (Červenec) je hodnota na +0,6 %. To sebou přináší příležitosti pro realizaci podnikových záměrů.
Devizové kurzy	Rostoucí	Česká koruna ztrácí svou hodnotu a dochází k jejímu oslabení.
Závislost na importu	Více rostoucí	Nedostatečné využití domácích prostředků. Pokud by vznikly neshody s partnerskými státy, znamenalo by to velké problémy pro náš průmysl.

Tab. 27 Faktory sociální

<i>Faktory</i>	<i>Trend</i>	<i>Dopad/Důsledek</i>
Populace ČR	Klesající	Nepříznivé podmínky pro založení si rodiny. Dochází ke stárnutí populace, vliv mezigeneračních vlivů.
Životní úroveň	Rostoucí	Napříč nejasné „rychlé“ budoucnosti si občané chtějí dopřát kvalitnějších potřeb a služeb, za které si rádi zaplatí.
Mobilita	Stabilní	Neochota obyvatel ČR stěhovat se za prací do zahraničí, což by způsobilo další výdaje na víc.
Úroveň vzdělávání	Klesající	I přesto, že se obyvatelstvo rádo vzdělává, dochází k úbytku potřebných kvalifikovaných pracovníků.
Nezaměstnanost	Stabilní	V roce 2014 (Červenec) 7,4 % nezaměstnaných. Sebou to přináší oslabení kupní síly.

Tab. 28 Faktory technologické

<i>Faktory</i>	<i>Trend</i>	<i>Dopad/Důsledek</i>
Infrastruktura	Rostoucí	Největší poptávka po vodohospodářské infrastruktuře. Budování ČOV, výměna potrubí aj. Rostou požadavky na kvalitní životní prostředí a rychlejší transport zboží.

Zavádění IT technologií	Rostoucí	Dochází k mechanizaci výrobních procesů. Ubývá pracovníků potřebných k obsluze. Podniky jsou lépe vybaveny.
Životní prostředí	Rostoucí	Vyrábí se z materiálů, které jsou šetrnější k přírodě. Sebou by to mělo přinést pozitiva pro další generace.
Věda a výzkum	Stabilní	Díky novým objevům dochází k šetření nákladů. Komplikace především pro méně ekonomicky stabilní podniky.
Státní podpora	Nestabilní	Dochází ke snižování investic z důvodů nepřipravených koncepcí.

8.2 Shrnutí PEST analýzy

Pro Českou republiku je největším problémem nestabilita vlády, dochází k vládním rozpadům a jiným prioritám, které si vytyčí pro své volební období členové vlády. Vlivem korupce je česká politika chápána velmi negativně, což se dále odráží i na hierarchii státu. Dalším problémem jsou strategie, které jsou potřebné pro rozdělení prostředků z EU. ČR doposud žádné takové strategie nevytvořila a patří mezi nejhorší členské státy. Nedokáže příjmy z EU plně využít a dochází k jejich navrácení. Jelikož je ČR členem EU musí plnit předpisy, které jsou jimi požadovanými. Zmíněné faktory patří do politického prostředí státu.

Z ekonomického pohledu je důležitým faktorem to, že ačkoliv ČR buduje a staví, dostává se každým dnem do miliónových dluhů, což způsobuje její zadluženost. A tím samozřejmě roste i zadluženost každého občana této republiky. Dalším problémem je závislost na importu, kdybychom jako stát využily svých možností tak by snad došlo ke snížení výdajů na dovážených položkách. Dochází ke zdražování potravin, služeb, což se odráží i v

kupní síle země a ekonomickém růstu. Především je tato situace složitá pro malopodnikatele, kteří by rádi podnikali. Mnohdy jsou bez úspěchu, protože levnější konkurence je plně zničena.

Mezi sociální faktory jistě patří stárnutí populace a zvyšující se životní úroveň obyvatelstva. S životní úrovní to přináší mnohé neznámé. Úroveň vzdělání má v ČR i přes své dobré univerzitní základy jméno ve světě, ale i tak dochází ke snižování vzdělanosti lidí. Rostou univerzity třetího věku, roste hlad po jazycích, ale kvalita pracovníků klesá. Výhodou mohou být rekvalifikační kurzy, které pracovníky na tuto práci připraví. Ačkoliv je nezaměstnanost v naší zemi z celé EU ve spodních patrech, tak práci marně shání přes 500 000 obyvatel. Důvodů může být hned několik. Nemožnost pracovat anebo slabá pracovní nabídka aj.

Na vodohospodářskou infrastrukturu jsou nejvíce kladeny důrazy v programových obdobích. Vlivem nových technologií se vyrábějí šetrnější materiály k životnímu prostředí a roste kvalita IT technologií.

9 VYMEZENÍ PROBLEMATICKÝCH OBLASTÍ

Dle svého uvážení jsem stanovil níže uvedené kritické body, které se vyskytují při financování kritické infrastruktury v odvětví vodního hospodářství:

- *prostředky z EU,*
- *růst ceny vody (vodné a stočné),*
- *podíl soukromého sektoru na vývoji ceny,*
- *chybějící zákon kritické infrastruktury,*
- *zastaralé vodovodní a kanalizační sítě.*

První bod představuje prostředky EU, které jsou pro rozvoj vodárenské infrastruktury stěžejní. Veškeré vodohospodářské zařízení, stavby a objekty jsou při budování nebo rekonstrukci závislé především na prostředcích ze zdrojů EU. Jelikož je ČR členem tohoto společenství má právo žádat o dotace, které jsou naší zemi poskytovány. Důležitými orgány, které se starají o přerozdělení finančních prostředků jsou dvě Ministerstva. Prvním ministerstvem je MZe, které přispívá svými prostředky k rozvoji vodovodů a kanalizací. Z dotací, jež jsou poskytovány ze státního rozpočtu. Druhým ministerstvem, které se stará o rozvoj infrastruktury je Ministerstvo životního prostředí. V rámci OP Životní prostředí (od roku 2007 do 2013) bylo stanoveno 7 hlavních Prioritních os, kdy je v rámci nich zvolena Prioritní osa 1, jež se dotýká vodního hospodářství a také disponuje největšími zdroji financí pro budování a rekonstruování infrastruktury.

Dalším bodem, který patří mezi kritické a problémové oblasti je neustálý růst ceny vody, přičemž lze tento údaj sledovat hlavně u společností, které jsou vlastněny soukromým sektorem. Cena vody v tomto sektoru se zvyšuje díky obchodním cílům těchto společností a vytlačováním tzv. městských vodáren. Přičemž obce a města jsou vlastníky vodárenské infrastruktury a hlasují o tom, jaká bude cena v dalším kalendářním roce. Ale rozhodně to není dáno jen tím, že na infrastrukturu provozuje svou činnost soukromý sektor, je to dáno i tím, že se zvyšuje cena za energii, za materiál a za samotný provoz. Protože, jakákoliv pitná voda se musí k výrobci nějak dostat a ten ji musí upravit na takovou úroveň, aby se dala bezzávadně pít. V posledních pěti letech rostla i sazba za DPH, která působí na celkovém vývoji ceny.

Pokud je infrastruktura provozována soukromým sektorem je výsledná cena za vodné a stočné vyšší. Lze to sledovat v grafech, které jsem vytvořil a v porovnání mezi nejlevnější a nejdražší cenou vody je rozdíl v 15 Kč (Kč/m³). Mezi nejdražší a nejlevnější vodou, která je naopak poskytována u tzv. městských vodáren je rozdíl v řádu 6 Kč za Kč/m³. Výsledkem je třetinový rozdíl u veřejných společnostech než je tomu u koncernu Veolia Voda s. a., jde o porovnání vodáren Zlínského kraje v roce 2014.

Velkým nedostatkem při zpracování práce bylo i to, že chybí zákon, který by blíže specifikoval pojem kritická infrastruktura a její financování. Zákon č. 240/2000 Sb. (krizový zákon) je v definování tohoto pojmu nejbližší, ale i tak by bylo značným usnadněním zpracování podobného dokumentu, který je dán na Slovensku, kde je stanoven zákon o kritické infrastruktuře.

Posledním kritickým bodem, který uvádím, jsou zastaralá vodovodní a kanalizační potrubí. Potrubí jsou zastaralá především v menších obcích, kdy jsou tato potrubí stará desítky let. Vznikají tím problémy například při rekonstrukci kanalizačních sítí, protože chybí kvalitní dopravní spojení do těchto míst a převoz materiálu je velmi složitý. Při realizaci nebo rekonstrukci potřebných inženýrských sítí se mohou objevit problémy, které by tuto realizaci značně ovlivnily. Menší obce nemohou žádat o takové prostředky jako větší města, protože dotace jsou závislé na počtu obyvatel.

10 NÁVRH OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ STAVU PROBLEMATICKÝCH OBLASTÍ

Pro zlepšení stavu problematických oblastí je hlavně potřeba vyřešit zákon o kritické infrastruktuře. Pokud by se stával zákon č. 240/2000 Sb., (krizový zákon) legislativně upravil nemusel by se žádný nový zákon vytvářet stačila by jen jeho úprava.

Dalším návrhem je i to, aby se vyřešila otázka provozovatelů vodárenské infrastruktury. Proč není infrastruktura ve většině případů v rukou českých firem? Poté vzniká neodpovídající cena za vodné a stočné. Na straně 23 jsem vyznačil, která společnost a na jakém území provozuje svou činnost. Přičemž veřejný sektor představuje na mapě ČR jen velmi malé procento. Cena v ČR je velmi rozdílná a rozmanitá což představuje někde i rozdíl v řádu desítek korun. Především se jedná o zahraniční společnosti, jež podnikají v Čechách. Stačilo by stanovit například nějakou vyhláškou to, aby mohla být cena vody větší v řádu několika procent a ne v řádu desítek procent na celém území státu.

Jelikož je ČR závislá na prostředcích od EU tak jde především o efektivitu těchto prostředků a o správné vložení investic. Mělo by se budovat jen tam kde je to opravdu potřebné a nutné, tak aby to přineslo požadovaný výsledek. EU poskytuje prostřednictvím OP Životní prostředí takový obnos peněz, který zaručuje dostatečný arsenál financí pro realizaci těchto akcí. Ale jelikož je česká strana při využívání evropských dotací téměř nejhorší ze členských států EU, proč tedy není provedena změna zákonů a vyhlášek, které by posloužily k lepšímu využití při rozvoji infrastruktury? Samozřejmě nemůžu s jistotou vědět, jaká bude budoucnost EU, ale bez jejich prostředků by to bylo téměř pro každý členský stát při budování a spravování jakékoliv infrastruktury velmi složité.

Dost velký problém vidím i v tom, že se nebuduje a nezvyšuje infrastruktura venkova anebo obcí. Negativem může být to, že v odlehlých částech naší republiky není kvalitní dopravní infrastruktura a budování nových staveb a zařízení je zde velmi obtížné. Z tohoto důvodu se dost těžko budují nové inženýrské sítě v řádu stovek metrů z měst do těchto obcí. Někdy budovat a stavět nelze z důvodů chráněných krajinných oblastí.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo analyzovat dostupnými prostředky vodohospodářské odvětví kritické infrastruktury a popsat jak je toto odvětví financováno. Pro splnění těchto požadavků jsem si stanovil dílčí cíle a popsal jsem analýzu financování vodního hospodářství, těmi možnostmi, které jsou k dispozici.

Obecně financování kritické infrastruktury není ukotveno v žádném zákonu, který by ji řešil, což je velkým nedostatkem. Kdo by se chtěl touto oblastí blíže zabývat, narazil by na dost problémů, které by se mu při zpracování práce naskytly. Z obecného pohledu celkové kritické infrastruktury v ČR je financování a popisování všech odvětví velmi složité, protože každé odvětví a sektor provozuje svou činnost za jiným účelem. Proto je lepší se zaměřit pouze na jedno odvětví a to posléze dostupnými prostředky řešit.

Z výsledků, které jsem při zpracování získal a které mě daly značný přínos při zpracování byly hlavně programy MZe a OP Ministerstva životního prostředí, které jsou důležité při následném financování této infrastruktury. Nejprve jsem popisoval jednotlivé programy MZe chronologicky od nejstaršího k tomu, který je dnes aktuální. Z výsledků, které jsem dostal na těchto programech, lze napsat to, že si prošly složitým obdobím a řadou problémů, které se vyskytly při podávání žádostí ale i v samotném rozhodnutí o přidělení prostředků. V prvních dvou programech MZe, které jsem popisoval byly velké neshody v tom, jak se prostředky skutečně využily, než jak bylo uvedeno v příslušné dokumentaci. Zbylým programům MZe jsem se už tolik nevěnoval, jen jsem napsal, o čem daný program byl a co řešil. Na závěr podkapitoly programů MZe jsem dal konkrétní údaje o tom, kolik prostředků putuje ze státního rozpočtu prostřednictvím dotací.

Druhým, významným programem který je a ze kterého ČR čerpá jsou prostředky poskytované EU z OP. Jedním z takových OP je i ten který byl v letech 2007 až 2013 spuštěn a stále se z něj poskytují dotace na programové projekty. Ze sedmi hlavních Prioritních os tohoto OP byl hlavní právě ten, jenž se zabýval zlepšováním vodohospodářské infrastruktury a snižováním rizika povodní. EU poskytla naší republice finanční prostředky v řádech mld. Eur. Ve Zlínském kraji bylo na vodohospodářskou infrastrukturu vynaloženo z fondů EU téměř 3 mld. Kč, počet projektů spadajících do této oblasti bylo na 105. Celkové náklady na všechny tyto projekty byly ve výši 4,5 mld. Kč, přičemž přes polovinu těchto nákladů bylo hrazeno z evropských peněz. V regionu Uherské Hradiště se tato problemati-

ka dotkla 19 projektů, konkrétněji v první oblasti podpory 1.1 bylo 9 projektů, v oblasti 1.2 jeden projekt a v poslední části této Prioritní osy bylo podpořeno 9 projektů. Náklady na zmíněné projekty byly na hodnotě přesahující 800 mil. Kč z toho 2/3 tvořily dotace.

Poté jsem podstatnou část věnoval vodárenským společnostem na území Zlínského kraje. Svou činnost zde provozují čtyři společnosti, přitom tři společnosti spadají do veřejného a jedna do sektoru soukromého. Největším příjmem a tedy výnosem jsou položky za vodné a stočné. Příjem z vodného a stočného tvoří u těchto společností více jak 90 % všech příjmů, které mohou za své podnikání získat. Naopak náklady, které musí společnosti vynaložit jdou zejména na provoz, opravy a investice. Společnosti jsou svým způsobem solventní a podnikají za milionových zisků, ale při větších investicích jsou stejně závislé na prostředcích, které by eventuálně mohly dostat z dotací. Společnosti podnikají na infrastrukturním majetku měst a obcí, které jim svůj majetek zapůjčí za zmíněných obchodních podmínek.

Z výsledků o tom, kdo a kde má nejlevnější nebo nejdražší vodu jsem získal následující data, společnost působící v Kroměříži nabízí vodu za 69,62 Kč/m³. Naopak nejdražší voda je na Zlínsku za cenu 85,69 Kč/m³. Obě ceny (za vodné a stočné) jsou platné a to v roce 2014. V budoucnu lze ale předpokládat, že cena rapidně poroste, protože se voda stane tou nejžádanější světovou komoditou.

V další kapitole praktické části jsem se zabýval Českou republikou a na ni vztáženou PEST analýzou, kde jsem vytyčil hlavní faktory, které ji sužují. Popsal jsem politické a ekonomické prostředí a vymezené problémy. Sociální a technologické faktory tvořily zbylou část této analýzy.

Problematické oblasti a jejich návrh jsem uvedl v posledních kapitolách této práce. Nejdříve jsem vymezil ty oblasti, o kterých si myslím, že by se měli ze značné části přehodnotit a upravit. Z návrhu opatření jsem stanovil to co a jak změnit aby se těmto problematickým oblastem předešlo, a **cíl mnou zpracované bakalářské práce je splněn.**

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] REKTOŘÍK, Jaroslav a Jaroslav HLAVÁČ. *Ekonomika a řízení odvětví technické infrastruktury: teoretická část, odvětvová část*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2012. ISBN 978-80-86929-79-8
- [2] ŠENOVSKÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Pavel ŠENOVSKÝ. *Ochrana kritické infrastruktury: teoretická část, odvětvová část*. 1. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2007, 141 s. 51. ISBN 978-807-3850-258
- [3] Vláda ČR. Výbor pro civilní nouzové plánování. *Vláda České republiky*. [Online] duben 15, 2008. [Cit.: únor 22, 2011.] <http://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/brs/pracovni-vybory/civilni-nouzove-planovani/vybor-pro-civilni-nouzove-planovani-36255/>
- [4] PROCHÁZKOVÁ, Dana. *Plány obnovy, kritická infrastruktura, plány kontinuity a podpůrný systém pro rozhodování*. Praha : Cityplan spol. s r.o., 2006
- [5] Časopis 112 ROČNÍK IX ČÍSLO 6/2010. *Hasičský záchranný sbor ČR* [online]. 2010 [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-ix-cislo-6-2010.aspx?q=Y2hudW09NQ%3d%3d>
- [6] LINHART, Petr a Radim ROUDNÝ. *Ochrana obyvatelstva a terorismus: kombinovaná forma studia*. Vyd. 1. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2009, 238 s. Distanční opora. ISBN 978-80-7395-165-8
- [7] ROUDNÝ, Radim, LINHART, Petr. *Krizový management I*. 1. vyd. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2005. 97 s. ISBN 80-7194-674-5
- [8] HEJDOVÁ, Jaroslava a Anna ŠEBKOVÁ. *Současnost a budoucnost kritické infrastruktury v oblasti zdravotnictví. Ministerstvo zdravotnictví ČR* [online]. Brno, 2009 [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: http://www.unbr.cz/Data/files/Konf%20MeKa09/07_Hejdov%C3%A1.pdf
- [9] *Ochrana obyvatelstva v České republice. Hasičský záchranný sbor ČR* [online]. 2014 [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/ochrana-obyvatelstva-v-ceske-republice.aspx>
- [10] Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)

- [11] BUGANOVÁ, Katarína a Mária HUDÁKOVÁ. Financovanie ochrany kritickej infraštruktúry. *Riešenie krízových situácií v špecifickom prostredí: 17. medzinárodná vedecká konferencia* [online]. 2012 [cit. 2014-03-13]. Dostupné z: http://fsi.uniza.sk/kritinf/aktuality/publik/09_buganova_hudakova_2012-rks.pdf
- [12] Nařízení vlády č. 432/2010 Sb., o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury
- [13] Úloha policie ČR při ochraně energetické kritické infrastruktury. *Policie ČR* [online]. 2012 [cit. 2014-03-13]. Dostupné z: <http://aem.cz/SECRET/xv-podzimni2012/kreml.pdf>
- [14] PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejný sektor - řízení a financování*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 485 s. ISBN 978-80-7357-936-4
- [15] MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky v roce 2012* [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2013 [cit. 2014-03-24]. ISBN 978-80-7434-052-9. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/271059/Modra_zprava_final.pdf
- [16] MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Vodovody kanalizace ČR 2012* [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2013 [cit. 2014-03-24]. ISBN 978-80-7434-119-9. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/276045/Rocenka_VaK_2012.pdf
- [17] Provozní modely českého vodárenství. In: *Vodarenstvi.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-03-24]. Dostupné z: <http://www.vodarenstvi.cz/clanky/provozni-modely-ceskeho-vodarenstvi>
- [18] Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)
- [19] Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů
- [20] Proč došlo k růstu ceny vody (vodného a stočného) po roce 1989?. *Pražské vodovody a kanalizace* [online]. 2008, 30.5.2008 [cit. 2014-04-22]. Dostupné z: http://www.pvk.cz/clanek/proc-doslo-k-rustu-ceny-vody-vodneho-a-stocneho-po-roce-1989.html#.U1YrbFV_tUo
- [21] GEUSSOVÁ, Milena. Proč je voda drahá? Protože je stále dražší ji získávat, zajistit kvalitu, čistit a udržovat sítě!. *Vodarenstvi.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-04-23]. Dostupné z: <http://www.vodarenstvi.cz/clanky/proc-je-voda-draha-protoze-je-stale-drazsi-ji-ziskavat-zajistit-jeji-kvalitu-cistit-ji-a-udrzovat>

[22] *Voda v ČR do kapsy*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2006, 96 s. ISBN 80-708-4498-1

[23] Registr kontrolních akcí NKÚ: Kontrolní akce č. 02/32. *Nejvyšší kontrolní úřad* [online]. 2003 [cit. 2014-03-17]. Dostupné z:

<http://www.nku.cz/scripts/rka/detail.asp?razeni=0&osoba=&okres=&cisloakce=02/32>

[24] Pravidla v rámci programu 129 180. *Ministerstvo zemědělství ČR* [online]. 2009, 16.4.2009 [cit. 2014-03-20]. Dostupné z:

http://eagri.cz/public/web/file/16230/Pravidla_129_180___text.pdf

[25] Pravidla podprogramu 129 142. *Ministerstvo zemědělství ČR* [online]. 2010, 11.1.2010 [cit. 2014-03-20]. Dostupné z:

http://eagri.cz/public/web/file/38649/Pravidla_podprogramu_129142.pdf

[26] Pravidla podprogramu 129 143 ve znění dodatku č. 1/2010. *Ministerstvo zemědělství ČR* [online]. 2010, 26.11.2010 [cit. 2014-03-20]. Dostupné z:

http://eagri.cz/public/web/file/70987/Pravidla_podprogramu_129_143_15072010_ve_zneni_dotatku_c_1_2010_tisk.pdf

[27] Pravidla podprogramu 129 144. *Ministerstvo zemědělství ČR* [online]. 2013, 20.9.2013 [cit. 2014-03-20]. Dostupné z:

http://eagri.cz/public/web/file/266107/Pravidla_CR___MZe_pro_podprogram_129_144___rok_2013.PDF

[28] Pravidla v rámci programu 129 250. *Ministerstvo zemědělství ČR* [online]. 2012, 19.12.2012 [cit. 2014-03-20]. Dostupné z:

http://eagri.cz/public/web/file/182945/Pravidla_129_250_text___platna.pdf

[29] Výsledky kontroly na ministerstvu zemědělství ukázaly na vzrůstající rizika. *Nejvyšší kontrolní úřad* [online]. 2007, 4.9.2007 [cit. 2014-03-20]. Dostupné z:

<http://www.nku.cz/informace/informace-06-31.pdf>

[30] Programový dokument OPŽP pro období 2007-2013. *Ministerstvo životního prostředí ČR* [online]. 2013, 18.12.2013 [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: http://www.opzp.cz/soubor-ke-stazeni/51/15337-pd_opzp_prosinec_2013.pdf

- [31] *HN Hospodářské noviny: Deník pro ekonomiku a politiku*. Praha: Economia, a.s, 2010. ISSN 0862-9587. Dostupné z: http://www.opzp.cz/soubor-ke-stazeni/28/8632-20100510_fondy_eu_pro_zp_vodohospodarska_infrastruktura.pdf
- [32] Priorita o programovém období 2014 až 2020. *Operační program Životní prostředí* [online]. 2014 [cit. 2014-04-22]. Dostupné z: https://www.sfzp.cz/soubor-ke-stazeni/51/15345-priorita_01_2014_web.pdf
- [33] SVITÁKOVÁ, Světlana. Operační program životní prostředí 2014-2020. *Ministerstvo životního prostředí ČR* [online]. 2014 [cit. 2014-04-22]. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/aktuality/prezentace_svitakova.pdf
- [34] TOMAN, Karel. Velká cenová mapa vody v Česku. Poprvé na jednom místě. *Aktuálně.cz* [online]. 2013, č. 1 [cit. 2013-02-27]. Dostupné z: <http://aktualne.centrum.cz/ekonomika/grafika/2013/01/25/cena-vody-vodne-stocne-porovnani/?cid=770156>
- [35] Programy na podporu vodovodů a kanalizací. *Deník veřejné správy* [online]. 2005, 27.12.2005 [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6202585>
- [36] Statistická ročenka Zlínského kraje 2013. *Český statistický úřad* [online]. 2013 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/krajpubl/721011-13-r_2013-xz
- [37] Vodovody, kanalizace a vodní toky 2012. *Český statistický úřad* [online]. 2013 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/publ/2003-13-r_2013
- [38] Okresy. *Český statistický úřad* [online]. 2012, 21.6.2012 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/okresy>
- [39] Výroba a dodávka pitné vody. *Vodovody a kanalizace Vsetín, a.s.* [online]. 2014 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <http://www.vakvs.cz/pitna-voda/>
- [40] Výroční zprávy. *Vodovody a kanalizace Vsetín, a.s.* [online]. 2014 [cit. 2014-08-26]. Dostupné z: http://www.vakvs.cz/spolecnost/vyrocní_zpravy/
- [41] Výroční zpráva 2013. *Vodovody a kanalizace Kroměříž, a.s.* [online]. 2014 [cit. 2014-04-14]. Dostupné z: <http://www.vak-km.cz/24778-vyrocní-zpravy>

- [42] Rekonstrukce Úpravny vody Kroměříž dokončena. *Vodovody a kanalizace Kroměříž, a.s.* [online]. 2013 [cit. 2014-04-14]. Dostupné z: <http://www.vak-km.cz/25749n-rekonstrukce-upravny-vody-kromeriz-dokoncena>
- [43] Výroční zprávy Vaku Zlín. MORAVSKÁ VODÁRENSKÁ, a.s. *Vodarenstvi.com* [online]. 2014 [cit. 2014-04-15]. Dostupné z: <http://www.vodarenstvi.com/media/vz12/mv-vz-12.pdf>
- [44] Výrobní a ekonomická data. *Moravská vodárenská, a.s.* [online]. 2014 [cit. 2014-04-15]. Dostupné z: <http://www.smv.cz/vyrobní-a-ekonomicka-data.html>
- [45] Výroční zprávy Slováckého Vaku. SLOVÁCKÉ VODÁRNY A KANALIZACE, a.s. *Vodarenstvi.com* [online]. 2014 [cit. 2014-04-15]. Dostupné z: <http://www.vodarenstvi.com/media/vz12/slovacko-vz-12.pdf>
- [46] Úpravny vody. *Slovácké vodárny a kanalizace, a.s.* [online]. 2014 [cit. 2014-04-15]. Dostupné z: <http://www.svkuh.cz/cz/upravny-vody/>
- [47] Interní dokument společnosti Slovácké vodárny a kanalizace, a.s.
- [48] KONEČNÝ, Jiří. *Podniková ekonomika*. Vyd. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2010, 134 s. ISBN 978-80-7318-771-2.
- [49] Přehledy schválených projektů. *Operační program Životní program* [online]. 2014 [cit. 2014-08-26]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/sekce/504/prehledy-schvalenych-projektu/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR	Česká republika
VCNP	Výbor pro civilní nouzové plánování
EU	Evropská unie
ZVHS	Zemědělská vodohospodářská správa
OVaK	Obor vodovodů a kanalizací
MZe	Ministerstvo zemědělství
MF	Ministerstvo financí
ČOV	Čistírna odpadních vod
EIB	Evropská investiční banka
OP	Operační program
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
FS	Fond soudržnosti
UV	Úpravna vod

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1 Základní dělení infrastruktury [Zdroj: vlastní].....</i>	<i>12</i>
<i>Obr. 2 Provozovatelé vodárenských služeb v jednotlivých regionech ČR [Zdroj: upraveno podle 34]</i>	<i>23</i>
<i>Obr. 3 Provozovatelé vodárenských služeb podle soukromého a veřejného sektoru [Zdroj: upraveno podle 34]</i>	<i>23</i>
<i>Obr. 4 Poskytnuté podpory [Zdroj: upraveno podle 22].....</i>	<i>33</i>
<i>Obr. 5 Dotace [Zdroj: 31]</i>	<i>48</i>
<i>Obr. 6 Dotace u jednotlivých Prioritních os [Zdroj: upraveno podle 31]</i>	<i>49</i>
<i>Obr. 7 Zlínský kraj a jednotlivé vodárenské společnosti [vlastní zpracování]</i>	<i>55</i>
<i>Obr. 8 Vodné a stočné – Vsetín [vlastní zpracování]</i>	<i>60</i>
<i>Obr. 9 Vodné a stočné – Kroměříž [vlastní zpracování]</i>	<i>64</i>
<i>Obr. 10 Vodné a stočné – Veolia Voda [vlastní zpracování]</i>	<i>66</i>
<i>Obr. 11 Rozdělení položek výnosů – Uh. Hradiště [vlastní zpracování]</i>	<i>71</i>
<i>Obr. 12 Rozdíl mezi výnosy a náklady – Uh. Hradiště [vlastní zpracování]</i>	<i>71</i>
<i>Obr. 13 Vodné a stočné – Uh. Hradiště [vlastní zpracování]</i>	<i>72</i>
<i>Obr. 14 Rozdíl v ceně vody – Zlínský kraj [vlastní zpracování]</i>	<i>73</i>

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1 Počet vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací [Zdroj: upraveno podle 16]</i>	26
<i>Tab. 2 Poskytnutá podpora v roce 2002 [Zdroj: upraveno podle 35]</i>	37
<i>Tab. 3 Poskytnutá podpora v roce 2003 [Zdroj: upraveno podle 35]</i>	37
<i>Tab. 4 Poskytnutá podpora v roce 2004 [Zdroj: upraveno podle 35]</i>	37
<i>Tab. 5 Vývoj podpor programů [Zdroj: upraveno podle 35]</i>	38
<i>Tab. 6 Skutečné čerpání z prostředků EIB [Zdroj: upraveno podle 23]</i>	38
<i>Tab. 7 Vývoj státní podpory v letech 2008 až 2012 v mil. Kč [Zdroj: upraveno podle 15]</i>	44
<i>Tab. 8 Rozdělení finanční alokace pro Prioritní osy OP [Zdroj: upraveno podle 30]</i>	45
<i>Tab. 9 Kategorizace podpor v jednotlivých oblastech [Zdroj: upraveno podle 30]</i>	47
<i>Tab. 10 Rozdělení finanční alokace v rámci Prioritní osy 1 [Zdroj: upraveno podle 30]</i>	47
<i>Tab. 11 Úpravy vod na Vsetínsku a výroba pitné vody [Zdroj: upraveno podle 39]</i>	56
<i>Tab. 12 Vybrané údaje o vodovodech – Vsetín [Zdroj: upraveno podle 40]</i>	57
<i>Tab. 13 Vybrané údaje o kanalizaci – Vsetín [Zdroj: upraveno podle 40]</i>	58
<i>Tab. 14 Vybrané údaje o vodovodech – Kroměříž [Zdroj: upraveno podle 41]</i>	61
<i>Tab. 15 Vývoj fakturované vody – Kroměříž [Zdroj: upraveno podle 41]</i>	62
<i>Tab. 16 Vybrané údaje o kanalizaci - Kroměříž [Zdroj: upraveno podle 41]</i>	62
<i>Tab. 17 Vybrané údaje o vodovodech – Veolia Voda [Zdroj: upraveno podle 44]</i>	65
<i>Tab. 18 Vybrané údaje o kanalizaci – Veolia Voda [Zdroj: upraveno podle 44]</i>	65
<i>Tab. 19 Vybrané údaje o vodovodech – Uh. Hradiště [Zdroj: upraveno podle 45]</i>	69
<i>Tab. 20 Vybrané údaje o kanalizaci – Uh. Hradiště [Zdroj: upraveno podle 45]</i>	69
<i>Tab. 21 Schválená podpora a alokace OPŽP k 12. 8. 2014 [Zdroj: 49]</i>	74
<i>Tab. 22 Oblast podpory 1.1 – Region Uh. Hradiště [Zdroj: upraveno podle 49]</i>	75
<i>Tab. 23 Oblast podpory 1.2 – Region Uh. Hradiště [Zdroj: upraveno podle 49]</i>	76
<i>Tab. 24 Oblast podpory 1.3 – Region Uh. Hradiště [Zdroj: upraveno podle 49]</i>	77
<i>Tab. 25 Faktory politické</i>	78
<i>Tab. 26 Faktory ekonomické</i>	79
<i>Tab. 27 Faktory sociální</i>	80
<i>Tab. 28 Faktory technologické</i>	80

SEZNAM PŘÍLOH

P I. Srovnání sektorů a prvků kritické infrastruktury v ČR a na Slovensku

**PŘÍLOHA P I: SROVNÁNÍ SEKTORŮ A PRVKŮ KRITICKÉ
INFRASTRUKTURY V ČR A NA SLOVENSKU**

Sektor	Prvek KI	Stát	
		ČR	Slovensko
Energetika	<i>Elektřina</i>	✓	✓
	<i>Plyn</i>	✓	✓
	<i>Teplo</i>	✓	✗
	<i>Ropa</i>	✓	✓
Voda	<i>Zásobování vodou</i>	✓	✓
	<i>Povrchové a podzemní vody</i>	✓	✗
	<i>Odpadní vody</i>	✓	✗
	<i>Vodní stavby</i>	✗	✓
Potravinařství a zemědělství	<i>Potraviny</i>	✓	✗
	<i>Zemědělství</i>	✓	✗
Zdravotní péče	<i>Přednemocniční a nemocniční péče</i>	✓	✓
	<i>Veřejné zdraví</i>	✓	✗
	<i>Farmaceutika</i>	✓	✓
Doprava	<i>Silniční</i>	✓	✓
	<i>Letecká</i>	✓	✓
	<i>Železniční</i>	✓	✓
	<i>Lodní</i>	✓	✓
Komunikační a info. systémy	<i>Telefonní sítě</i>	✓	✓
	<i>Navigace, satelity</i>	✓	✓
	<i>Rádio a televize</i>	✓	✗
	<i>Pošta</i>	✓	✓
	<i>Internet</i>	✓	✗
	<i>Informační technika</i>	✗	✓

Finanční sektor	<i>Veřejné finance</i>	✓	✗
	<i>Kapitálový trh</i>	✓	✗
	<i>Banky, pojišťovny</i>	✓	✗
Nouzové služby	<i>Hasiči, policie, armáda</i>	✓	✗
	<i>Monitorování radiace</i>	✓	✗
	<i>Varovná služba</i>	✓	✗
Veřejná správa	<i>Státní správa</i>	✓	✗
	<i>Sociální ochrana</i>	✓	✗
	<i>Justice, vězeňství</i>	✓	✗
Chemický průmysl	<i>Výroba a skladování chem. látek</i>	✗	✓
Hutnictví	-	✗	✓
Atmosféra	<i>Meteorologie</i>	✗	✓

[Zdroj: vlastní zpracování]